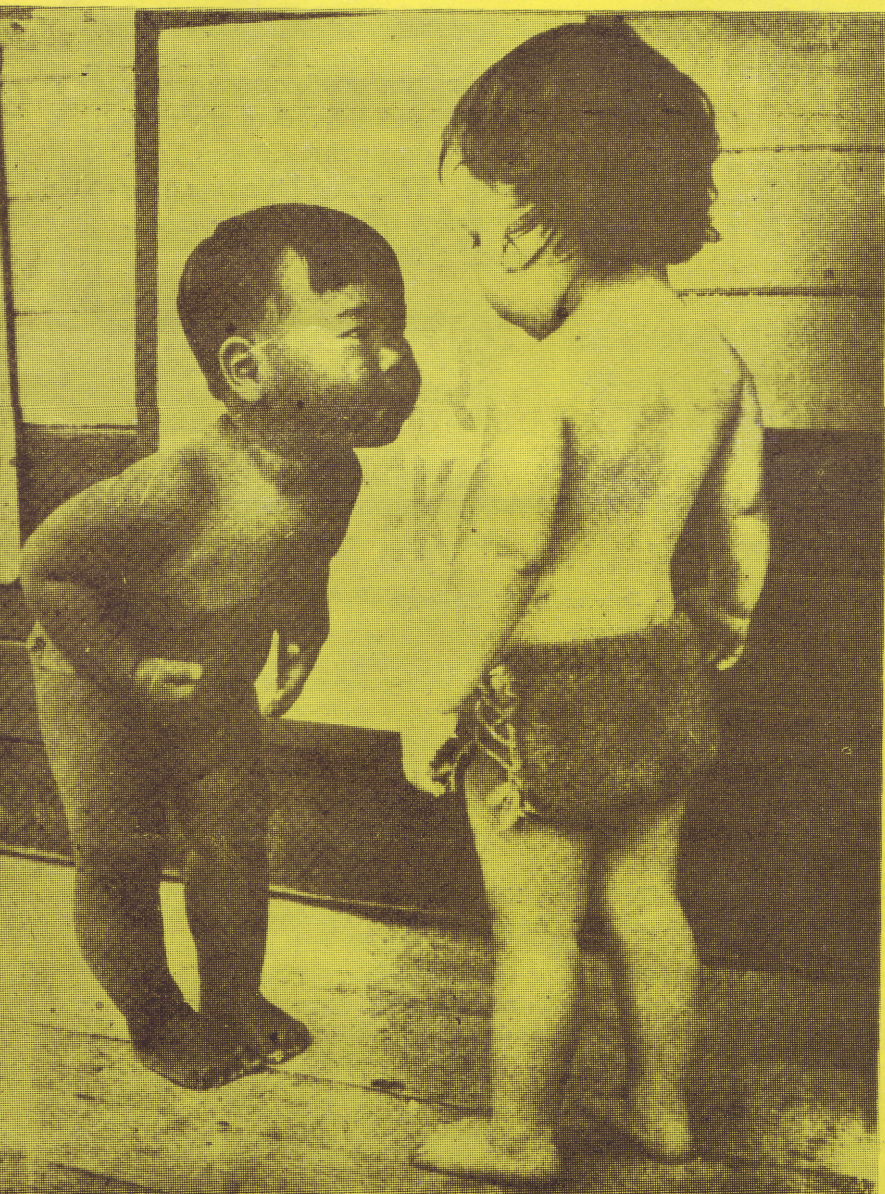

ΠΑΡΟΥΣΙΑ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ Ν. ΣΕΡΡΩΝ
Παν. Τσαλδάρη 13 Σέρρες — Έτος Γ' — Τεύχος — 22 — Μάρτης 1979 — Τιμή δρχ. 12

Σ' ΑΥΤΟ ΤΟ ΤΕΥΧΟΣ

- Συνθήκες διαβίωσης έπαρχιώτη φοιτητή στη Θεσ)νίκη
- 36 χρόνια από την ίδρυση της ΕΠΟΝ
- Ήμερήσιος σεραϊκός Τύπος
- Παγκόσμιο έτος παιδιού
- Φοιτητικές έστιες
- Γεωθερμική ενέργεια στο νομό
- 30 χρόνια από τη διακήρυξη των δικαιωμάτων του ανθρώπου του ΟΗΕ

1979

ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΤΟΣ ΠΑΙΔΙΟΥ

Περιεχόμενα

	Σελ.
Συνθήκες έπαρχιώτη φοιτητή στη Θεσ) νίκη	3—5
Φοιτητικές έκλογές 1979	6
36 χρόνια από την ίδρυση της ΕΠΟΝ	7
Μιά δοκιμή για τον ήμερήσιο serrαϊκό τύπο	8—9
1979 Παγκόσμιο έτος παιδιού	10
Έργατικά ατυχήματα	11
Οι λογικές της δεξιάς και του κινήματος αντιμετώ- πες στο χώρο των έσσιων	12—13
Άξιοποίηση της γεωθερμικής ενέργειας στο νομό μας	14
Άπό άφορμή τα 30 χρόνια της διακήρυξης των δι- καιωμάτων του ανθρώπου του ΟΗΕ	15—17
Λογοτεχνική σελίδα	18
Έρευνα για την κίνηση του διεθνούς	19
Γνωριμία με τον Μ.Γ.Σ. ΟΡΦΕΑ	20
Λαϊκή τέχνη και Καραγκιόζης	21

Τα Γραφεία του Συλλόγου
στη Θεσσαλονίκη είναι
Βασ. Ήρακλείου 36,
3ος όροφος

Γραφέιτε συνδρομητές στην
«Παρουσία». Στείλτε την συν-
δρομή σας στην Έθνική Τρά-
πεζα Έλλάδος (Υποκατ)μα
Σερρών, αριθμός λογαρια-
σμού 470040 — 6.

ΠΑΡΟΥΣΙΑ

Περιοδική έκδοση της Ένωσης Φοιτητών - Σπουδαστών Ν. Σερρών,
διευθύνεται από συντακτική επιτροπή

Έκδότης: ΣΑΟΥΛΙΔΗΣ ΣΤΕΛΙΟΣ

Μαγνησίας 23 — Σέρρες

Γραφεία του Συλλόγου:

ΣΕΡΡΕΣ: Π. Τσαλδάρη 13

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ: Βασ. Ήρακλείου 36

Έτήσιες Συνδρομές:

Φοιτητές - Σπουδαστές - Μαθητές 80, Ίδιώτες 150,
συνδρομές φιλίας 200, Τράπεζες - Όργανισμοί - Δ. Ύπηρεσίες 500.

Έμβάσματα - Έπιταγές

«Ένωση Φοιτητών - Σπουδαστών Ν. Σερρών» — Έθνική Τράπεζα Έλλάδος
Υποκ)μα Σερρών, αριθμός λογαριασμού 470040-6

Τυπώνεται:

στο τυπογραφείο Α. ΣΥΝΑΠΑΛΟΣ — Φιλικής Έταιρείας 45, τηλ. 267.777 Θεσσαλονίκη
Υπεύθυνος τυπογραφείου ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ ΤΖΙΟΚΑΣ

Φοιτητικά θέματα

ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ ΤΟΥ ΕΠΑΡΧΙΩΤΗ ΦΟΙΤΗΤΗ

Έπειδή πιστεύουμε ότι για ένα φοιτητή, που σπουδάζει μακριά απ' τον τόπο του, ένα απ' τα πιο βασικά προβλήματα που αντιμετωπίζει είναι οι συνθήκες διαβίωσης στον καινούργιο τόπο κατοικίας (στέγαση — σίτιση — ιατροφαρμακευτική περίθαλψη — ψυχαγωγία) πράγματα καθοριστικά για την σωστή και απρόσκοπτη φοίτηση, γράφουμε την παρακάτω έρευνα, με σκοπό να γίνουν όσο το δυνατόν πιο γνωστά στο Σερραϊκό λαό τα προβλήματά μας αυτά, ώστε από κοινού να παλαίψουμε για την λύση τους.

ΣΤΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Η Ανώτατη Έκπαίδευση της χώρας μας βρίσκεται σήμερα σε μια βαθύτατη κρίση που συνεχώς εξύνεται. Η κρίση αυτή αφορά όλους τους τομείς της: το περιεχόμενο και επίπεδο σπουδών, την λειτουργία και τις δομές της, τις συνθήκες ζωής και σπουδών των φοιτητών, την κατάσταση του επιστημονικού διδακτικού προσωπικού.

Ευθύνη για την πιο πάνω κατάσταση έχει η κυβέρνηση γιατί αντί να προσπαθήσει να λύσει τα τόσα προβλήματα που υπάρχουν στην Ανώτατη Εκπαίδευση, δημιουργεί μια σειρά άλλα. Όπως πρόσφατα που πέρασε τον αντιδραστικό νόμο 815, με τον οποίο αποδόθηκε στήλη του Φοιτητικού Κινήματος, που συνεχώς ανεοάνεμι με την εξόνωση των προβλημάτων, στον αποκλεισμό από την Ανώτατη Εκπαίδευση των νέων που προέρχονται από εργατικές και αγροτικές οικογένειες, με συνέπεια την υποχρεωτική στραφή τους στην Τεχνική - Επαγγελματική Εκπαίδευση, που χωρίς να υπάρχει κατάλληλη βιοτεχνική υποδομή, θγαλίνουν φτηνοί μισοειδικευμένοι εργάτες με σκοπό την καλύτερη εξυπηρέτηση των ξένων και ντόπιων μονοπωλίων.

ΤΟΥ ΓΙΩΤΗ ΤΣΙΝΑΒΟΥ

Παρ' όλα αυτά, οι εξελίξεις της οικονομίας, της επιστήμης και της τεχνικής τα τελευταία χρόνια ανάγκασαν την άστική τάξη της χώρας μας να αυξήσει, έστω και σε μικρό βαθμό τον αριθμό των νέων που σπουδάζουν στα ΑΕΙ. Έτσι οι φοιτητές αποτελούν σήμερα σχετικά μεγάλη πιά μάζα (3 φορές παραπάνω ο αριθμός τους απ' το 1961).

Παράλληλα δὲ και με τις τεράστιες προσπάθειες και υλικές θυσίες που έπινομίξεται η εργατική τάξη και η αγροτιά, για να ξεπεράσουν τους φραγμούς στη μόρφωση, τα τελευταία χρόνια έχουμε μια αύξηση των νέων που σπουδάζουν στα ΑΕΙ και που προέρχονται από εργατικές (15%) και αγροτικές οικογένειες (27%), χωρίς δέβαινα να σημαίνει αυτό ότι άνοιξαν τα πανεπιστήμια για την νεολαία.

Σήμερα στην Ελλάδα σπουδάζουν περίπου 90.000 φοιτητές. Η μεγάλη πλειοψηφία των σπουδαστών βρίσκεται στην Αθήνα και Θεσσαλονί-

κη, ενώ στις άλλες πόλεις μόνο το 10% του συνόλου των φοιτητών.

Στην Θεσσαλονίκη σπουδάζουν, περίπου 27.000. Οι Σερραϊοί φοιτητές που σπουδάζουν στην Θεσσαλονίκη είναι περίπου 1.500.

Η συντριπτική πλειοψηφία αυτών των φοιτητών κατάγονται από άλλες πόλεις με συνέπεια να κατοικούν κατά την διάρκεια των μαθημάτων (9 μήνες) στην Θεσσαλονίκη, μακριά απ' τα σπίτια τους. Για τους φοιτητές αυτούς ένα μεγάλο πρόβλημα που αντιμετωπίζουν μόλις μπουδν στα πανεπιστήμια και συνεχίζεται μακριά να πάρουν το πτυχίο, είναι οι συνθήκες διαβίωσης στον καινούργιο τόπο (σίτιση - στέγαση - ψυχαγωγία).

Χαρακτηριστικό όλων των πιο πάνω ζητησων προβλημάτων είναι οι τρομερές ελλείψεις και η πρόχειρη αν όχι μηδαμινή αντιμετώπιση από μέρους του αντίστοιχου ύπουργείου ή ποέλεσμα των πανηγρών δαπανών που δίνει η κυβέρνηση για την παιδεία, τη στιγμή που ξεδεδούνται τεράστιες δαπάνες για στρατιωτικούς εξοπλισμούς.

Στρατιωτικοί εξοπλισμοί

Έκπαίδευση	1963—66	1967—70	1973—74
	19,6%	15,5%	6%
	32,5%	37,5%	24,2%

Το πρόβλημα αυτό εξύνεται ακόμη περισσότερο μια που όπως είδαμε είναι σημαντικός αριθμός φοιτητών κατάγεται από την εργατική τάξη, την αγροτιά και απ' τα μικρομεσαία στρώματα, πράγμα που σημαίνει ότι με την ελάχιστη οικονομική βοήθεια που θα έχουν οι φοιτητές αυτοί από τους γονείς τους ή πρέπει να εργασθούν αφήνοντας σε δεύτερη μοίρα τις σπουδές τους (εργάζονται γύρω στούς 30%), ή να στερηθούν και τα απαραίτητα ακόμη όπως ύγιεινή και ευχάριστη κατοικία, φαγητό, ψυχαγωγία.

Εδώ πρέπει να τονιστούν και οι ελάχιστες υποτροφίες που δίνονται στη χώρα μας. Το ποσοστό των φοιτητών που παίρνουν υποτροφία είναι περίπου 5%, το δε ύψος τους είναι 23.000 δρχ., έχει δηλαδή περισσότερο συμβολικό χαρακτήρα.

Όλα όμως τα πιο πάνω προβλήματα που κύρια χτυπούν τους φτωχούς φοιτητές οδηγούν στο ότι πρέπει:

— να αυξηθούν οι υπότροφες.

— να καθορίζονται (οι υπότροφες) με βάση οικονομικά κριτήρια και μετά ανάλογα με την επίδοσή τους. Δηλαδή υποτροφία να παίρνουν οι πιο αδύνατοι οικονομικά φοιτητές.

Στέγαση

Είναι πρόβλημα που το συναντά άμεσως μόλις περάσει ο φοιτητής στα ΑΕΙ. Για το πρόβλημα αυτό καμμιά μέριμνα δεν υπάρχει από την μεριά της κυβέρνησης. Αφήνεται στην ασυδοσία του κάθε ιδιοκτήτη να νοικιάσει όσο θέλει τα διαμερίσματά του, στον φοιτητή, που με κάθε τρόπο χρειάζεται: σπίτι για να μείνει. Δεν υπάρχει ουσιαστικά κανένας έλεγχος στις τιμές των ενοικιαστηρίων από την μεριά του κράτους, με συνέπεια να την πληρώνουν πάντα οι φοιτητές. Τα φθηνότερα διαμερίσματα με 2 δωμάτια, που να πληρούν τους στοιχειώδεις όρους υγιεινής, αρχίζουν από 4000 δρχ. και πάνω δηλαδή άπληστα για τους φτωχούς φοιτητές. Αναγκάζονται λοιπόν οι περισσότεροι να κάθονται

σε μεγάλα διαμερίσματα, πολλοί μαζί φοιτητές, που συγχρόνως για να είναι φτηνά, διαλέγουν παλιές πολυκατοικίες που δεν έχουν ούτε τα απαραίτητα, όπως: ανέλκυστήρα, κεντρική θέρμανση, φωτεινότητα. Δεν είναι λίγοι δε αυτοί που κάθονται σε ανθυγιεινά υπόγεια διαμερίσματα, χωρίς ήλιο και με συνεχή υγρασία.

Ένα άλλο εμπόδιο, είναι ότι πολλοί ιδιοκτήτες διαμερισμάτων, αρνούνται να νοικιάσουν σε φοιτητές, αποτέλεσμα κύρια της προσπάθειας της κυβέρνησης να δυσφημίσει τους φοιτητές, μέσα από τον φλοκυβερνητικό τύπο και τα μέσα μαζικής ενημέρωσης (πρόσφατη ήταν η δήλωση κυβερνητικού εκπροσώπου στη βουλή και στην τηλεόραση ότι: «οι φοιτητές το μόνο που κάνουν είναι να κατατρίβονται με τα έρωτικά και συνδικαλιστικά».

Σαν μία διέξοδο στις δυσκολίες αυτές, πολλοί φοιτητές βρήκαν να νοικιάσουν διαμερίσματα έστω και σε «κόκκινες» ή «κίτρινες» πολυκατοικίες από το σεισμό, ακόμη και με κίνδυνο της ζωής τους.

Τα περισσότερα σπίτια που ζουν οι φοιτητές, βρίσκονται μακριά από το χώρο των πανεπιστημίων, με αποτέλεσμα να δίνει ο φοιτητής τουλάχιστον 500 δρχ. το μήνα για αστική συγκοινωνία, και να χάνει πολλές ώρες πηγαινοέρχοντας κάθε μέρα για να παρακολουθεί τα μαθήματά του, μία που το ωράριο των μαθημάτων δεν είναι συνεχόμενο. Άς δούμε όμως απ' τη μεριά της, τί κάνει η κυβέρνηση για αυτό το θέμα.

Διατηρεί φοιτητικές εστίες χωρικότητας 1.500 φοιτητών. Δηλαδή δικαιούνται να διαμένουν στις φοιτητικές εστίες μόνο τα 5,5% των 27000 φοιτητών που βρίσκονται στη Θεσ) νίκη. Άλλα και σ' αυτές δεν είναι όλα ρόδινα. Οι ΦΕΘ υπάγονται στο εθνικό ίδρυμα «Ο Βασιλεύς Παύλος» ένας αντιδραστικός οργανισμός ιδιωτικού δικαίου που ιδρύθηκε το 1947 με καθαρά αντικομμουνιστικό ρόλο. Για να μάθουμε πιο καλά τα προβλήματα τα επίσημα της εστίας κατα τους επίσημους τις εστίες και συζητήσαμε με συναδέλφους που μένουν εκεί. Αυτά που μας τόνισαν είναι:

— Κριτήριο για να μπει είναι μόνο το «μέσο» και είναι επόμενο αφού η επιτροπή που κρίνει τις αιτήσεις αποτελείται από τον διευθυντή καθηγητές, και ένα μόνο αντιπρόσωπο των φοιτητών».

— «...μάς μιλάν για δωρεάν στέγαση και σίτιση και πληρώνουμε 2.400 κάθε μήνα».

— «...τα δωμάτια είναι ασφυκτικά μικρά, δεν έχεις όρεξη να καθήσεις ούτε για μία ώρα μέσα».

— «...όλοι μας σχεδόν αγοράσαμε ηλεκτρικές θερμάστρες γιατί όποτε θυμούνται μόνο ανάβουν τα καλοριφέρ».

— «...οι τοίχοι δεν έχουν μόνωση και ακούς τα πάντα από τα διπλανά δωμάτια».

— «...ξεστό νερό για μπάνιο έχουμε 2 φορές τη βδομάδα. Υπάρχουν σε κάθε πάτωμα 6 μπάνια για 40 άτομα!!».

— «...η αστυνόμευση και οι περιουσιακοί παλιότερα ήταν πολύ αυστηροί..., μετά όμως από τον συνεχή αγώνα μέσω των συλλόγων μας, καταφέραμε ν' αλλάξουμε τον εσωτερικό κανονισμό. Τώρα απλώς δεν επιτρέπουν επισκέψεις απ' έξω μετά τις 10 μ.μ.».

— Χαρακτηριστικό ήταν το περιστατικό που μας ανέφεραν συναδέλφισσες ότι ένα θράδυ γύρω στις 11 που θέλησαν να φύγουν 2 φοιτητές από επίσκεψη που είχαν στις εστίες Θηλέων ο υπεύθυνος δεν τους άνοιξε την πόρτα να φύγουν, πράγματα άσπια που όμως ακόμη γίνονται. Αυτή ήταν μά εικόνα από τις εστίες που φιλοξενούν τα 5,5% των φοιτητών που σπουδάζουν στη Θεσ) νίκη.

Επιτακτική ανάγκη λοιπόν είναι βίως φαίνεται από τα πιο πάνω

● Να περάσει η Φοιτητική Έστια στη διοίκηση του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

όπου είναι ο φυσικός της χώρος.

● Νά βελτιωθούν οι εγκαταστάσεις που υπάρχουν και νά χτισθούν νέες, που θά εξυπηρετούν όλους τους φοιτητές.

Σιτισμός

Υπάρχει η Φοιτητική Λέσχη στην οποία τρώνε περίπου 6.000 φοιτητές δηλαδή μόνο το 22% των φοιτητών.

Η φοιτητική λέσχη και τα φοιτητικά εστιατόρια που τρώνε με ειδική σύμβαση οι φοιτητές της διομηχανικής και των ΚΑΤΕ, ανήκουν σε κερδοσκοπούς ιδιώτες που αδιαφορούν έντελώς για την ποιότητα του φαγητού.

Δέν είναι μιά φορά μόνο που βρέθηκαν σάπια κοτόπουλα, σκουλήκια σε κρέατα και λαχανικά. «Ουρές» δλόκληρες δημιουργούνται κάθε μέρα έξω από τη λέσχη, περιμένοντας οι φοιτητές και μιά ώρα ακόμη μέχρι ναρθεί ή σερά τους και μέχρι να βρούν άδειο τραπέζι να καθήσουν. Υπάρχουν θέσεις μόνο για 600 άτομα.

Βασική αίτια όμως της κακής ποιότητας των φαγητών είναι τα ελάχιστα χρηματικά κονδύλια που διαθέτει η κυβέρνηση για τον σκοπό αυτό. Ένω ο τιμάρθμος ανεβαίνει άμιατωδώς το κουπόνι σίτισης πκαριμένει έδω και χρόνια στην τιμή των 52 δραχ. Το ποσό όμως αυτό δέν φτάνει όχι για δύο, αλλά ούτε για ένα γεύμα.

Άμεση ανάγκη όπως φαίνεται είναι η αύξηση της τιμής του κουπονιού σίτισης, και η βελτίωση της ποιότητας του φαγητού.

Ταυτόχρονα πρέπει να χτιστούν και νέες Πανεπιστημιακές Λέσχες ή μέχρις ότου γίνει αυτό να τρώει ένας αριθμός φοιτητών σε εστιατόρια της πόλης με σύμβαση.

Νά περάσει δέ η διαχείριση των εστιατορίων στις σχολές και να γίνεται από καθηγητές έπιστημονικό διδαχτικό προσωπικό και φοιτητές.

Οι φοιτητές που δέν τρώνε στη λέσχη αναγκάζονται και τρώνε σε εστιατόρια δίνοντας τουλάχιστον 4.000 — 5.000 δραχ. το μήνα, ή για πιό φθηνά στο σπίτι (που προϋποθέτει και τις απαραίτητες συσκευές π.χ. ψυγείο, φούρνο, μαγειρικά σκεύη κ.

λ.π.) χάνοντας πολλές ώρες κάθε μέρα.

Ίατροφαρμακευτική περίθαλψη

Έδω ή κατάσταση είναι απελπιστική

Υπάρχουν 5 γιατροί στην Φοιτητική Λέσχη. Δέχονται κάθε μέρα από τις 8.30 — 10.30 π.μ. δηλ. 2 ώρες για 27.000 φοιτητές. Η έλλειψη ιατρικού εξοπλισμού και ή γραφειοκρατία είναι χαρακτηριστικές. Είναι απαραίτητα σε αντίθεση με σήμερα να υπάρχει πλήρης, δωρεάν ιατροφαρμακευτική περίθαλψη για όλους τους φοιτητές και όλες τις περιπτώσεις. Για να γίνουν τα παραπάνω πρέπει να έκσυγχρονισθούν και να έπεκταθούν οι ιατρικές μονάδες του Α.Π.Θ., να προσληφθεί νέο ιατρικό προσωπικό, να διατεθεί ειδικό κονδύλιο απ' τον προϋπολογισμό για την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη.

Ψυχαγωγία - Πολιτισμός - Άθλητισμός

Έλάχιστα είναι τα ποσά που δίνονται απ' τους ιδιαίτερους προϋπολογισμούς των ΑΕΙ για την πολιτιστική και άθλητική δραστηριότητα των φοιτητών, με συνέπεια έλάχιστη να είναι και ή βοήθεια σε προσπάθειες που κάνουν οι ίδιοι οι φοιτητές για την σωστή ψυχαγωγία τους. Πανάκριδα είναι όλα τα θέαματα. Το εισιτήριο στον κινηματογράφο είναι 60 δραχ. (φοιτητό 50 δραχ.) και στο θέατρο 150 — 200 δραχ. (φοιτητικό 120 δραχ.) με εξαίρεση το Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδας». Όπως φαίνεται δηλαδή ή μείωση του εισιτηρίου για τους φοιτητές είναι έλάχιστη.

Για την άθληση των φοιτητών δέν υπάρχει ούτε ένα γυμναστήριο. Υπήρχε ο άνοιχτός χώρος της ΧΑΝΘ που την ήμέρα ήταν γυμναστήριο και το βράδυ σταθμός αυτοκινήτων, που όμως ούτε αυτό δέν λειτουργεί τώρα.

Το κολυμβητήριο που πέρσει λειτουργούσε έστω και για δύο ώρες το μεσημέρι, για όλους τώρα δέχεται μόνο τους άθλητές.

Η μόνη σωστή προσπάθεια γίνεται από τους ίδιους τους φοιτητές,

μέσα από τους συλλόγους τους. Ήδη, έδω και χρόνια, οι φοιτητές έφτιαξαν τον Φ.Ο.Θ.Κ. (Φοιτητικός Όμιλος Θεάτρου — κινηματογράφου) που περιλαμβάνει θεατρικό — κινηματογραφικό — μουσικό τμήμα.

Σημαντικό ρόλο στον τομέα αυτό παίζουν και οι Τοπικοί Φοιτητικοί Σύλλογοι, οι όποιοι με έκδηλωση έπως: έκδρομές — μουσικές βραδιές — έπιτροπές μελέτης και έρευνών — συγκεντρώνουν τους συντοπίτες φοιτητές, βοηθώντας τους για την σωστή αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου τους.

Φανερό λοιπόν γίνεται, ότι το κράτος πρέπει να ενισχύσει έπίσημα τις προσπάθειες αυτές, που σκοπό έχουν την σωστή ψυχαγωγία του φοιτητή. Ακόμη πρέπει να αυξηθεί ή μείωση του φοιτητικού εισιτηρίου για όλες τις πνευματικές και πολιτιστικές έκδηλώσεις.

Αυτά είναι τα πιό βασικά προβλήματα συνθηκών διαβίωσης που αντιμετώπιζει ο έπαρχιώτης φοιτητής στον τόπο σπουδών, και που εξύγονται ακόμη περισσότερο στις σημερινές συνθήκες του πληθωρισμού, της μεγάλης ακρίβειας της ζωής και της καθημερινής άνόδου του τιμάρθμου.

Τα προβλήματα αυτά δέν θα βρούν λύσεις με τις μεγαλόστομες διακηρύξεις της κυβέρνησης για άλλες στην παιδεία μας, έπως με νόμους σαν τον 815, αλλά με την σοβαρή μελέτη αυτών και με την αύξηση των δαπανών για την παιδεία, ώστε να υπάρχουν Φοιτητικές Έστίες εστιατόρια — πολιτιστικές λέσχες για όλους τους φοιτητές.

Στην κατεύθυνση αυτή θα σπαφεί ή κυβέρνηση μόνο κάτω από την πίεση και τον συνεχή και ακούραστο άγώνα του Φοιτητικού Κινήματος, και είναι σίγουρο ότι ο άγώνας αυτός των φοιτητών θα βρει συμπαράστατες και συναγωνιστές και τους άλλους πανεπιστημιακούς φορείς, καθώς και την πλατιά υποστήριξη του εργαζόμενου λαού μας

ΦΟΙΤΗΤΙΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ 1979

Στις 23.2.79 έγιναν πανελλαδικές φοιτητικές εκλογές για την ανάδειξη νέων Δ.Σ. και αντιπροσώπων για το συνέδριο της ΦΕΑΠΘ.

Η μαζικότητα των εκλογών, καθώς και η απομόνωση των φερέφωνων της κυβέρνησης (Δ.Α.Π. — Ν.Δ.Φ.Κ.) έδειξαν την αταλάντευτη απόφαση των φοιτητών να παλαίψουν ενάντια στην αντιεκπαιδευτική πολιτική της κυβέρνησης και ενάντια στο νόμο 815.

ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

	1978			1979		
	ψηφοί	έδρες	ποσοστό	ψηφοί	έδρες	ποσοστό
Παράταξη «Π.Σ.Κ.»	14823	165	30,62%	15.660	184	31,15%
ΠΑΣΠ	13378	144	27,62%	13381	150	26,42%
ΔΑ—ΔΕ	8107	101	16,73%	3321	39	6,55%
ΔΑ—ΑΠΚ				2788	28	5,5%
ΔΑΠ	5818	66	12,13%	5262	58	10,3%
ΠΠΣΠ	2613	37	5,39%	2842	42	5,1%
ΛΑΣΠΕ	1138	17	2,34%	998	7	2%

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Στον πίνακα δεν υπολογίζονται διάφοροι ανεξάρτητοι και μικροομάδες. ΔΑ—ΑΠΚ: Β' Πανελλαδική (διαφωνήσαντες με τον «Ρήγα Φεραίο» κ.λ.π.).
ΣΥΝΟΛΟ ψηφισάντων στις φετινές εκλογές: 50.341.

36 Χρόνια από την Ίδρυση της ΕΠΟΝ

Ἀθήνα — Ἀμπελόκηποι 23 Φλεβάρη 1943.

Στὸ σπίτι ἐνὸς ἀγωνιστῆ γίνεται ἡ συνάντησις τῆς ἐλληνικῆς νεολαίας γιὰ τὴν ἐνότητα.

Ἦδη 2 μέρες πρὶ μπροστὰ ἔχον ἀρχίσει νὰ μπαίνουν στὸ σπίτι οἱ πρῶτοι ἀντιπρόσωποι. Ἀντάμωναν σὲ κάποιον δρόμο δύο - δύο καὶ ὕστερα τραβοῦσαν κατὰ τοὺς Ἀμπελόκηπους. Τὸ πρῶτὸ τῆς 23ης Φλεβάρη στὶς 8 ἡ ὥρα ἀρχίσει ἡ σύσκεψις. Ἐκπροσωποῦνταν 10 ὁργανώσεις νεολαίας ἀπὸ ὅλη τὴν Ἑλλάδα, οἱ ἐξῆς:

1. Σοσιαλιστικὴ Νεολαία ΣΕΠΕ
2. Κομμουνιστικὴ Νεολαία ΟΚΝΕ
3. Λαϊκὴ Ἐπαναστατικὴ Νεολαία ΑΕΝ
4. Φιλικὴ Ἑταιρεία Νέων ΦΕΝ
5. Λεύτερη Νέα ΑΝ
6. Ἐνιαία Ἐργατοῦπαλληλική.
7. Ἐνιαία Μαθητικὴ
8. Ε.Ν.Α.Ρ. (Ἐνωσις Νέων Ἀγωνιστῶν Ρωμιελῆς)
9. Θεσσαλικὸς Ἰερός Λόχος ΘΙΑ
10. Ἀγροτικὴ νεολαία.

Ἡ σύσκεψις συνήλθε μὲ πρωτοβουλία τῆς ΚΕ τοῦ ΕΛΑΜΝ καὶ κατὰ τὸ σούρουπο εἶχε ἤδη τελειώσει. Εἶχε ἀποφασισθεῖ ἡ ἱδρυσις τῆς Ἐνιαίας Πανελλαδικῆς Ὄργανωσις Νέων τῆς θρυλικῆς ΕΠΟΝ.

Ἔτσι γεννήθηκε ἡ ΕΠΟΝ μέσα στὴ μαύρη νύκτα τῆς φασιστικῆς σκλαβιάς. Ἦταν καρπὸς τῆς πάλης τῶν νέων παιδιῶν γιὰ λευτεριά, ἀνεξαρτησία, δημοκρατία, εἰρήνη καὶ κοινωνικὴ πρόοδο.

Γενικότερα τὸ 1943 τὸ κίνημα τὸ λαϊκὸ δυνάμιον σὲ σταθερὴ ἀντιφασιστικὴ βάση, ἐπιανε καὶ συσπειρώνε πλατύτερα στρώματα τῆς ἐλληνικῆς κοινωνίας μεθόδευε τὸν ἀγῶνα κατὰ τῶν κατακτητῶν μὲ ἀνώτερες καὶ συνθετότερες μορφές πάλης. Συγχρόνως ἡ συμμετοχὴ τῆς νέας γενιάς καὶ ὁ ρόλος στὸ κίνημα μεγάλωνε

μὲ γρήγορους ρυθμούς. Ἔτσι ἡ ἱδρυσις τῆς ΕΠΟΝ δὲν ἦταν ἓνα τυχαῖο γεγονός ἀλλὰ ἡ νομοτελειᾶκὴ συνέπεια τῶν παραπάνω ἐξελίξεων.

Ἡ ΕΠΟΝ ἀγκάλιασε πλατιά τμήματα τῆς ἐλληνικῆς νεολαίας, ἤδη ἓνα χρόνο μετὰ τὴν ἱδρυσή της ἀριθμοῦσε 300.000 μέλη καὶ στὶς παραμονές τῆς ἀπελευθέρωσις ὁ ἀριθμὸς τῶν μελῶν ἀνήλθε σὲ 600.000. Στὸν ἀριθμὸ αὐτὸ δὲν ἀνήκουν τὰ ἀετόπουλα πού ἦταν ἡ παιδικὴ ὁργάνωσις τῆς ΕΠΟΝ.

Ἦδη λίγες μέρες μετὰ τὴν ἱδρυσή της ἡ ΕΠΟΝ πῆρε τὸ βάπτισμα τοῦ πυρός. Στὶς 5 τοῦ Μάρτη τοῦ 1943 χιλιάδες νεανικὰ στόματα θρον τοφώναξαν μαζὶ μὲ 250.000 λαοὺ κατὰ τῆς πολιτικῆς ἐπιστράτευσις πού κήρυξαν οἱ Γερμανοί. Ἀπολογισμὸς 13 νεκροὶ καὶ 134 τραυματίες.

Στὶς 22 Ἰουλίου τοῦ ἴδιου χρόνου πάλι θῆκε ἡ νεολαία στοὺς δρόμους γιὰ τὴν ματαίωσι τῆς βουλγαρικῆς κατοχῆς μέχρι τὸν Ὀλυμπο. Τότε ἔπασαν οἱ θρυλικὲς ἐποντίσσαις Παναγιώτα Σταθοπούλου καὶ Κούλα Αἰλιχά κατὰ τὴν ἐρπύστριες τῶν γερμανικῶν τάνκς.

Τοῦ ΣΤΕΛΙΟΥ ΣΤΑΓΚΟΥ

Πάνω ἀπὸ 35.000 ΕΠΟΝίτες καὶ ΕΠΟΝίτισσες πῆραν τὸ ὄπλο καὶ ἐπᾶνδρυσαν τὸν ΕΛΑΣ καὶ πάνω ἀπὸ 1300 πέσανε στὴν πρώτη γραμμὴ μαχόμενοι γιὰ τὸ ὑψηλότερο ἔθαινο γιὰ τὴν λευτεριά, χωρὶς νὰ λογαριάσουμε αὐτοὺς πού πέσανε στὰ μπλόκα, στὶς διαδηλώσεις καὶ στὰ διάφορα στρατόπεδα συγκέντρωσις.

Τὰ Ἐλασίτικα τμήματα τῆς Ε.Π.Ο.Ν. ἀπέτελεσαν τὴν φλογερὴ ἀμπροσθοφυλακὴ τοῦ ΕΛΑΣ στὰ βουνὰ στὶς πόλεις, στὶς μαχητικὲς οἰκίδες κρούσις ἐναντίον τῶν φασίστα κατακτητῆ. Εἶναι ἀδύνατο νὰ ἐξιστορηθεῖ ἡ ἐπικὴ πάλη τῆς νέας γενιάς σὲ ἓνα σημείωμα σὰν κι αὐτό. Θὰ μπορούσαν νὰ ἀναφερθοῦν ἀπειρα παραδείγματα ἡρωϊσμοῦ καὶ αὐτοθυσίαις τῆς νέας γενιάς στὰ λρόνια τῆς κατοχῆς. Μερικὰ ὀμιος ξε-

περνοῦν καὶ τὴν λογικὴ ὅπως στὸ σπίτι τῆς ὁδοῦ Κοραῆ στὸν Ὑμηττὸ δπου 3 18χρονοὶ ΕΠΟΝίτες ὁ Δημήτρης Αὐγέρης, ὁ Θάνας Κισκιενίδης καὶ ὁ Κώστας Φολτόπουλος ἀντιμετώπισαν ἐπὶ 7 ὥρες 200 Γερμανοὺς καὶ ταγματάρχτες τὴ νύχτα τῆς 28 Ἀπριλίου 1944. Ἡ ὅπως ὁ Ν. Φραγκόπουλος μόνος του κατόρθωσε νὰ κόψει τὸν δρόμο σὲ 100 χιλιετρικούς γιὰ νὰ ἀπαγκιστρωθεῖ ἓνα τμήμα τοῦ ΕΛΑΣ πού κινδύνευε.

Στὸ Δεκέμβριον ἡ ΕΠΟΝίτικὴ νεολαία ἔδρασε πάλι. Οἱ φοιτητὲς συγκρότησαν τὸν λόχο «λόχος Βύρωνας» πού διακρίθηκε σὰν ἓνα ἀπὸ τὰ καλύτερα τμήματα κρούσις τοῦ ΕΛΑΣ.

Σ' ὅλες τὶς συνοικίες τῆς Ἀθήνας συγκροτήθηκαν ΕΠΟΝίτικα τμήματα γιὰ τὴν περιφρούρησι τοῦ λαοῦ ἀπὸ τὰ ἀγγλικὰ τάνκς.

Στὴν δύσκολη περίοδο μετὰ τὴν Βάρκιζα καὶ τὴν ἀνοικτὴ ἐπέμβασι τῶν Ἀγγλοαμερικανῶν ἡ ΕΠΟΝ συνέχισε τὴ νόμιμη δράσι τῆς μέχρι τὸν Μάρτη τοῦ 1947 ὁπότε πέθηκε ἐκτὸς νόμου μὲ τὸ περιθώριον ν. 509. Ἡ δράσι τῆς ΕΠΟΝ τότε μετατοπίζεται μέσα στὸν ΔΣΕ ὅπου σχηματίζονται διμοιρίες, λόχοι καὶ τάγματα νεολαίας πού ἀναδεικνύονται σὲ ὑποδειγματικούς πολεμικούς σχηματισμούς.

Τὸ ἔργο τῆς ΕΠΟΝ εἶναι πολύμορφο, παράλληλα μὲ τὴν ἐξαιρετικὴ πολεμικὴ τῆς δράσι ἀνέπτυξε καὶ πλούσια ἐκπολιτιστικὴ δραστηριότητα γιὰ τὴν καλλιέργεια τοῦ λαοῦ μὲ θεατρικὲς παραστάσεις κ.λ.π.

Ὁργάνωσε ἀνοικοδομητικὲς ἐξομήσεις στὰ χρόνια τῆς κατοχῆς. Ἰδιαιτέρως στὴ ἐλεύθερα περιοχὴ γιὰ τὴν ἀνόρθωσι γκρεμισμένων σχολείων, γιὰ τὴν δημιουργία λεσχῶν καὶ τὴν κατασκευὴ δρόμων κ.λ.π.

Θὰ ἦταν παράλειψι νὰ μὴν ἀναφερθοῦμε καὶ στὸν διαπαιδαγωγικὸ ρόλο τῆς ΕΠΟΝ στὴν νεολαία. Ἐπιδιώξις τῆς ἦταν νὰ διαμορφώσει ἀνθρώπους μὲ πίστη στὴν λευτεριά, τὴν ἀνεξαρτησία καὶ τὴν δημοκρατία, ὀλοκληρωμένους ἀγωνιστὲς πού θὰ εἶναι ἔτοιμοι κάθε στιγμὴ νὰ διαθέσουν καὶ τὸ αἷμα τους ἀκόμη

Συνέχεια: στὴν σελίδα 9

ΜΙΑ ΔΟΚΙΜΗ ΓΙΑ ΤΟΝ ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΣΕΡΡΑΪΚΟ ΤΥΠΟ

«Δέν ἔχομε κυδώνια. Μᾶς πήραν τὸ ἰσόποσο τοῦ βραχυτέρου μας πολυ- τοῦ καὶ μένουν κάτω ἀπᾶ τὸν φλοι- σθοῦ του οἱ νεαρὲς λεοπαρδάλεις μόνο καὶ μόνες τούς μὲ τὰ μαύρα φλου- ριά τους καὶ τὴν ψυχρὴν ἐρήμιση τοῦ τελευταίου γλάρου. Δέν ἔχομε κυδώνια. Φορτία εὐκαλύπτων πεθαί- νουν μὲς τὴν παλάμη τῶν παλιῶν μας καὶ ὅ,τι κι' ἂν ποῦμε κι' ὅ,τι κι' ἂν δοῦμε κερνάμε τὴν ἐξέχουσα νομισσύνη τῶν ἀρωματισμένων μερα- κίων. Δέν ἔχομε κυδώνια ἢ μήπως ἔχομε τὴν κυδωνόπλαστη τραχύτερή τους μορφὴ καταιγισμῶν κόποι καὶ χλιαρὰ σταχυολογήματα μεταβατι- κῶν καὶ ἀρνητικῶν κλωθογύρισμα πόλου καὶ τρύπα».

(Λσθέτης τοῦ Ἀνδ. Ἐμπειροῦ)

Τὸ ἄρθρο αὐτὸ γράφτη- κε τὸ καλοκαίρι τοῦ '78

Τὰ γενικὰ προβλήματα τοῦ ἐπαρχιακοῦ τύπου (τὰ λίγα φύλλα, οἱ λίγες σελίδες, ἡ ἔλλειψη δημο- σιογραφικοῦ προσωπικοῦ, ἔλλειψη πολλῶν τεχνικῶν μέσων κ.λ.π.) εἶ- ναι προβλήματα πού ἢ θάση τους εἶ- ναι οἰκονομικὴ (μικρὸ κεφάλαιο, ἔλ- λειψη κρατικῶν ἐπιχορηγήσεων κ. λ.π.) καὶ εἶναι σ' ὅλους γνωστὰ (ἐκ- δότες — ἐργαζόμενοι στὲς ἐφημερί- δες — ἀναγνώστες). Ἔτσι: ὁ ἐπαρ- χιακὸς τύπος εἶναι στὴν πλειοψηφία του ἐρασιτεχνικὴ ἀπασχόληση καὶ μονάχα τὸ μεράκι τοῦ ἐρασιτεχνισμοῦ ξεπερνάει πολλὰς μεγάλας δυσκολίες τῆς ἐκδόσεως.

Βέβαια τίς πιδὸς πολλές φορές τὸ μεράκι αὐτὸ ἀπογεῖ γιατί τὰ προβλή- ματα ἐπιβίωσης τῆς ἐκδόσεως ἀναγκ- αζοῦν τούς ἐκδότες νὰ τριγυρίζουν ἀπὸ γραφεῖο σὲ γραφεῖο δημόσιο ἢ ἰδιωτικὸ γιὰ τὴν ἐξασφάλιση συνδρο- μῶν μὲ ἄμεσο ἀντίκτυπο στὸ ἐπίπε- δο τῆς ἐκδόσεως (ἔλλειψη σοβαρῶν ρεπορτάζ καὶ ἔρευνας, ἀρθρογραφία σὲ ἐπίπεδο κάτω τοῦ μέσου πηλίκου νομισσύνης). Στὴν κατηγορία αὐτὴ τῶν ἐπαρχιακῶν ἐντύπων φαίνονται νὰ ἀνήκουν οἱ Σερραϊκὲς ἐφημερίδες.

Καὶ τὸ ἐπιπλέον ἀρνητικὸ στοιχείο πού χαρακτηρίζει τὸν σερραϊκὸ ἡμε- ρῆσιο τύπο εἶναι ὅτι ἂν καὶ ἀνήκουν σὲ διαφορετικούς ἐκδότες, τὸ στυλ, στὸ περιεχόμενον τῆς ὕλης καὶ στὸν τρόπο παρουσίας εἶναι τὸ ἴδιο. Ἐνῶ θὰ περίμενε κανεὶς πὼς ὁ κά- ποιος ἀνταγωνισμὸς πού θὰ ὑπῆρχε, θὰ εἶχε σὰν ἀποτέλεσμα μιὰ ποιοτικὴ ἀνοδο τόσο στὸ περιεχόμενον ὅσο καὶ στὴν παρουσίαση (θὰ ἐρεθιζόταν δη- λαδὴ τὸ μεράκι) κάτι τέτοιο δυστυ- χῶς δὲν συμβαίνει.

Τί μπορεῖς νὰ διαβάσεις σὲ μιὰ Σερραϊκὴ ἐφημερίδα

α) Ἀναδημοσιεύσεις ἀρθρῶν ἢ κειμένων ἀπὸ ἐφημερίδες πανελλήνι- ας κυκλοφορίας.

β) Χθεσινὴ ἢ προχθεσινὴ εἰδησεο- γραφία ἀπὸ ἐφημερίδες πανελλή- νιας.

γ) Μικρὲς τοπικὲς εἰδήσεις (ἕνας πέθανε, ἄλλος παντρεύτηκε, κάποιος τραυματίστηκε, ἕνας ἄλλος πήρε προαγωγή).

δ) Καμμιά φορά ἀρθράκια καὶ διάφορες ἀγροτικὲς εἰδήσεις μὲ το- λὺ ἀμφίβολο ὕφος.

ε) Ποῦ καὶ πού κάποια ἐπιστολή.

στ) Τὸ πρόγραμμα τῆς τηλεόρα- σης — κινηματογράφοι — χρήσιμα τηλεφῶνα.

ζ) Διαφημίσεις — καταχωρίσεις ἀνακοινώσεων διαφόρων φορέων.

Πέντε δυσκολίες γιὰ νὰ γράψει κανεὶς τὴν ἀλήθεια

Ἐδῶ κρίνω σκόπιμο νὰ παρουσια- στοῦν μερικὰ ἀποσπάσματα ἀπὸ τὸν λόγο τοῦ Μπέρτολτ Μπρέχτ τὸ 1935 στὸ Παρίσι σ' ἕνα συνέδριο γιὰ τὴν ὑπεράσπιση τῆς κουλτούρας:

«Ὅποιος σήμερα θέλει νὰ πολεμή- σῃ τὴ ψευτιά καὶ τὴν ἀμιάθεια καὶ νὰ γράψῃ τὴν ἀλήθεια ἔχει νὰ ξε- περάσει τὸ λιγότερο πέντε δυσκολίες.

1) Τὸ θάρρος νὰ γράφει κανεὶς τὴν ἀλήθεια.

Ὅταν λένε γιὰ κάποιον πὼς εἶπε τὴν ἀλήθεια, πᾶει νὰ πεῖ πὼς μερι-

Τοῦ Μιχάλη Σωτηρίου

καὶ ἢ πολλοὶ ἢ κάποιος, εἶπαν κάτι ἄλλο. κάποιος φέμα ἢ κάποια γενικό- τητα.

Ὅταν φορτώνουν τούς ἀγρότες μὲ τιμὲς, χρειάζεται θάρρος νὰ μιλάς γιὰ μηχανήματα καὶ φτηνὲς ζωοτρο- φές. Ὅταν ἀπ' ὅλους τούς σταθμούς οὐρλιάζουν πὼς ὁ ἄνθρωπος, χωρὶς γνώση καὶ μάθηση εἶναι καλύτερος ἀπὸ τὸν μορφωμένο, θέλει τότε θάρ- ρος νὰ ρωτήσης: καλύτερος γιὰ ποι- ὄν; Ὅταν γίνεται λόγος γιὰ τίλει- ες καὶ ἀτελεῖς φυλές, χρειάζεται θάρ- ρος νὰ ρωτήσης ἂν ἢ πείνα, ἢ ἀμιά- θεια κι' ὁ πόλεμος δὲν φέρνουν θα- ριᾶς παραμορφώσεις.

Τὸ νὰ πεις πὼς οἱ καλοὶ δὲν νι- κήθηκαν γιατί ἦταν καλοὶ, ἀλλὰ για- τί ἦταν ἀνήμεροι, αὐτὸ χρειάζεται θάρρος.

Δέν χρειάζεται πολὺ θάρρος γιὰ νὰ παραπονεθεῖ κανεὶς γιὰ τὴν κα- κία τοῦ κόσμου, τὸν θρίαμβο τῆς ὠ- μότητας. Ὁρθώνονται πολλοὶ σὰ νά- ταν κανόνια στραμμένα πάνω τους, ἐ- νῶ τούς κοιτάζουν μονάχα μὲ μο- νόκλ. Ἀπαιτοῦν μιὰ καθολικὴ δικαι- σύνη καὶ μιὰ γενικὴ ἐλευθερία γιὰ τὰ ὅποια δὲν δούλεψαν οὔτε στὸ ἐ- λάχιστο. Ἀλήθεια νομιζοῦν πὼς εἶ- ναι μονάχα αὐτὸ πού ἀκούγεται ὁ- μορφα. Κι' ὅταν ἡ ἀλήθεια εἶναι κά- τι μὲ ἀριθμούς, κάτι τὸ ξερό καὶ χει- ροπιστό, κάτι πού γιὰ νὰ τῶθραις θέλει κόπο καὶ μελέτη, αὐτὰ γιὰ κεί- νους δὲν εἶναι ἀλήθεια, δὲν τούς ἐκ- στασιάζει.

2) Ἡ ἐξυπνάδα ν' ἀναγνωρίσει τὴν ἀλήθεια.

Πρῶτα πρῶτα εἶναι κιόλας δύσκο- λο νὰ βρεῖ κανεὶς ποιὰ ἀλήθεια ἀξί- ζει νὰ εἰπωθεῖ. Γιὰ παράδειγμα, δὲν εἶναι φέμα τὸ ὅτι οἱ καρέκλες ἔχουν πάτο, οὔτε τὸ ὅτι ἡ βροχὴ πέφτει ἀ- πὸ πάνω πρὸς τὰ κάτω. Πολλοὶ γρά- φουν τέτοιες ἀλήθειες, μοιάζουν μὲ ζωγράφους πού φιλοτεχνοῦν μὲ νε- κρὲς φύσεις τούς τοίχους καρσιῶν πού θουλιάζουν.

Ἄλλοι πάλι πραγματικὰ καταπιά-

γονται, με τὰ πιό ζωντανά προβλήματα, δὲν τρέμουν οὔτε τούς καταπιεστές οὔτε τὴ φτώχεια καὶ παρ' ὅλα αὐτὰ δὲν μποροῦν νὰ βροῦν τὴν ἀλήθεια. Σ' αὐτούς λείπουν οἱ γνώσεις. Ἐκτός ἀπ' τὴς πεποιθήσεις (χρειάζονται καὶ γνώσεις (πού βρίσκονται) καὶ μέθοδοι (πού μαθαίνονται).

3) Ἡ τέχνη νὰ κάνει κανεὶς τὴν ἀλήθεια εὐκολομεταχειρίστη σὰν ὄπλο.

Οἱ φωνακλάδικες διαμαρτυρίες κατὰ τῶν βαρβαρικῶν μέτρων μπορεῖ νὰναι ἀποτελεσματικὲς γιὰ λίγον καιρὸ, ὅσο δηλαδὴ οἱ ἀκρατοὺς τούς πιστεύουν πῶς στή δικιά τους χώρα δὲ θάταν ποτὲ δυνατὸ νὰ παρθῶν τέτοια μέτρα.

Ἄν θέλει κανεὶς νὰ γράφει μ' ἐπιτυχία τὴν ἀλήθεια γιὰ τὴς κακὲς συνθήκες πρέπει νὰ τὴ γράφει ἔτσι πού νὰ διακρίνονται οἱ αἰτίες τους. Μιὰς καὶ φανοῦν τὰ αἴτια, μποροῦν πιά νὰ πολεμηθοῦν οἱ κακὲς συνθήκες.

Μετὰ ἀπὸ ἓνα μεγάλο σεισμὸ πού κατέστρεψε τὴ Γιουγκοσλαβία ἔβλεπε κανεὶς σὲ ἀμερικάνικα περιοδικὰ φωτογραφίες ἐκτάσεων μὲ ἑρείπια καὶ ἀπὸ κάτω ἔγραφαν: «Τὸ ἀτσάλι κράτησε».

Ἀπ' ὅλες τὴς περιγραφὲς ἐνὸς σεισμοῦ, ἀσύγκριτα οἱ πιό σημαντικὲς εἶναι τῶν μηχανικῶν, πού υπολογίζουν τούς κραδασμούς, οὐ ἐδάφους, τὴς ὠθήσεις, τὴ θερμότητα πού ἀναπτύσσεται καὶ ἄλλα παρόμοια πού μ' αὐτὸν τὸν τρόπο ὀδηγοῦν σὲ κατασκευὲς πού ἀντιστέκονται στὸ σεισμὸ.

4) Ἡ κρίση νὰ διαλέγεις ἐκείνους πού στὰ χέρια τους ἡ ἀλήθεια θ' ἀποκτήσῃ δύναμη.

Δὲν πρέπει νὰ μιλάει κανεὶς μονάχα σ' ἀνθρώπους ὀρισμένων πεποιθήσεων, παρὰ σ' ἐκείνους πού θὰ τούς ταίριαζαν οἱ πεποιθήσεις ἐξ αἰτίας τῆς κατάστασής τους. Κι' οἱ ἀκρατοὺς σὰς ἀλλάζουν ἀδιάκοπα.

5) Ἡ ἱκανότητα νὰ διαδίδει κανεὶς σὲ πολλούς τὴν ἀλήθεια.

Ὅποιος στὴς μέρες μας λέγει: «πληθυσμὸς» ἀντὶ «λαός» καὶ «γαιοἰδιοκτησία» ἀντὶ γιὰ «γῆ» σταμάτησε κιόλας νὰ ὑποστηρίξει πολλὰ ἀπ' τὰ ψέματα θγάξει ἀπ' τὴς λέξεις τὸ κἀπιό μυστικισμὸ τους.

Γιὰ τὴ λέξη «πειθαρχία» θὰ ἴπρεπε κανεὶς, ὅπου κυριαρχεῖ καταπίεση, νὰ διαλέξει τὴ λέξη «ὑπακοή» γιατί ἡ πειθαρχία μπορεῖ νὰ ὑπάρχει καὶ χωρὶς τύραννο.

Καὶ πιό καλὴ ἀπὸ τὴ λέξη «τιμὴ» εἶναι ἡ «ἀνθρώπινη ἀξιοπρέπεια».

Μ' αὐτὴ τὴ λέξη τὸ ἄτομο δὲν ἐξαρτᾶται τόσο εὐκόλα.

Μερικὰ συμπεράσματα καὶ μιὰ πρόταση

Πραγματικὰ, τὸ οἰκονομικὸ πρόβλημα γιὰ τὸν ἐπαρχιακὸ τύπο εἶναι ὀξύτατο, ἡ παρουσία τῶν σερραϊκῶν ἐφημερίδων φτωχὴ ἀνάμεσα στους κατοίκους τῆς πόλης μας καὶ τοῦ νομοῦ, οἱ συνδρομητὲς γράφονται «ἀπὸ ὑποχρέωση».

Ἄν θέλουν οἱ ἐκδότες τους, νὰ εἶναι ζωντανὲς ἐφημερίδες, μὲ ἀποτελέσματα νὰ αὐξηθεῖ ἡ κυκλοφορία δὲν χρειάζονται περισσότερα τεχνικὰ μέσα. Χρειάζεται προβληματισμὸς καὶ ἐπιμέλεια στὴν ἔκδοση, νὰ σταματήσουν νὰ εἶναι ἀντήχησῃ μπαγατικῶν εἰδήσεων καὶ ξένων κειμένων, νὰ ἀποκτήσουν οἱ ἐφημερίδες κάποια δομὴ — ὕψος — προσωπικότητα.

Καὶ ἡ πρόταση: οἱ ἴδιοι οἱ ἐκδότες πρῶτα, νὰ παρουσιάσουν ἀπὸ τὴς ἐφημερίδες τους σφαιρικὰ καὶ ὁλοκληρωμένα τὰ προβλήματα τῆς ἔκδοσης, τὴς προσωπικὲς τους γνώμες ὅσον ἀφορᾶ τὴν ποιότητα (ἀν ὑπῆρχε) τῶν μέχρι τώρα ἐκδοθέντων φύλων. Καὶ μετὰ νὰ ζητήσουν καὶ νὰ ζητήσουν καὶ νὰ δημοσιεύσουν γνώμες ἀναγνωστῶν τους σχετικὰ μὲ τὴς ἐφημερίδες τους.

Τί θὰ μποροῦσες νὰ διαβάσεις σὲ μιὰ Σερραϊκὴ ἐφημερίδα

1) Μιὰ στήλη μόνιμη μὲ σύντομες τὴς κυριώτερες εἰδήσεις τοῦ 24ώρου πανελληνία.

2) Μιὰ στήλη μόνιμη μὲ σύντομες ἀξιολογὲς εἰδήσεις τῆς πόλης μας καὶ τοῦ νομοῦ μας.

3) Μιὰ στήλη μόνιμη μὲ ἀρθρογραφία πάνω σὲ σπουδαῖα γεγονότα τῆς χώρας μας ἢ τοῦ ἐξωτερικοῦ.

4) Μιὰ στήλη μόνιμη μὲ ἀρθρογραφία πάνω σὲ θέματα τῆς πόλης καὶ τοῦ νομοῦ.

5) Μιὰ στήλη μόνιμη μὲ γεωπονικὰ θέματα (συμβουλὲς γιὰ τὴς διάφορες καλλιέργειες, γιὰ δεινδροφύτευση, κηπουρικὴ κλπ).

6) Μιὰ στήλη μόνιμη μὲ ὑγειονομικὰ θέματα (ὑγιεινὴ, προληπτικὴ ἱατρικὴ, ἱατρικὰ θέματα, ἐργατικῶν ἀτυχημάτων).

7) Μιὰ στήλη μόνιμη μὲ λογοτεχνία καὶ τέχνη ξένη, ἐλληνικὴ, σερραϊκὴ.

8) Μιὰ στήλη μόνιμη γιὰ ἐπιστολὲς ἀναγνωστῶν.

9) Μιὰ μόνιμη στήλη - ρεπορτάζ, ὅπου οἱ ἴδιοι οἱ δημόσιες ὑπηρεσίες

καὶ ἄλλοι φορεῖς θὰ παρουσιάζουν διάφορα προβλήματα τοῦ νομοῦ ἢ θὰ ἀπολογοῦνται» γιὰ προβλήματα πού δημιουργήσαν ἢ δὲν ἔλυσαν.

10) Διάφορα ρεπορτάζ ἀπ' ὅλο τὸ νομὸ.

11) Διάφορα εἰδικὰ ἐρευνητικὰ θέματα σχετικὰ μὲ τὴν πόλη καὶ τὸ νομὸ (π.χ. πολεοδομικά, ἱατρικά, γεωπονικά, ἐκπαιδευτικά, οἰκονομικά) τὰ ὅποια θὰ γράφονται ὕστερα ἀπὸ διαγωνισμοὺς πού θὰ προκηρύσσει ἡ ἐφημερίδα (δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ δίδονται χρηματικὰ βραβεῖα).

12) Ὅτιδήποτε ἄλλο κρίνει τὸ ἐκδοτικὸ ἐπιτελεῖο τῆς ἐφημερίδας.

Ἡ υἱοθέτηση τῶσων μόνιμων θεμάτων (πού θὰ τοποθετηθοῦν μὲ κλιμὰ καὶ ἄλλα στοιχεῖα καλαισθησίας, ὥστε νὰ ἀποκτήσῃ πρόσωπο ἡ ἐφημερίδα) σίγουρα θὰ ἀπαιτήσῃ αὐξησὴ τουλάχιστον δύο σελίδων στὴς τετρασέλιδες σερραϊκὲς ἐφημερίδες. Ἡ δαπάνη αὐτὴ μπορεῖ νὰ καλυφθεῖ μὲ μιὰ αὐξησὴ τῆς τιμῆς τῶν διαφημίσεων, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν αὐξησὴ κυκλοφορίας τῆς ἐφημερίδας.

ΜΙΧΑΛΗΣ ΣΩΤΗΡΙΟΥ

36 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΔΡΥΣΗ ΤΗΣ ΕΠΟΝ

Συνέχεια ἀπὸ τὴν σελίδα 7 γιὰ τὴν ὑπόθεση τῆς προόδου. Μετὰ στὴν ΕΠΟΝ οἱ νέοι διαπαιδαγωγῶνταν στὸ πνεῦμα τῆς συντροφικότητας τῆς συλλογικότητας καὶ τοῦ διεθνισμοῦ, μὲ καὶ ὁ ἀγῶνας τους ἦταν συνδεδεμένος μὲ τὸν ἀγῶνα τῶν νέων ὅλου τοῦ κόσμου γιὰ δημοκρατία καὶ κοινωνικὴ πρόοδο.

Ἡ ΕΠΟΝ ἀπόκτησε θαθεὲς ρίζες μὲσα στὴν ψυχὴ τοῦ λαοῦ μας καὶ τὰ ἀνεξίτηλα ἔγγραφα πού ἔζησε στὴ συνείδηση τοῦ κόσμου δὲν θὰ μπορέσουν νὰ σβηστοῦν οὔτε μὲ τὴς λασπολογίες οὔτε μὲ τὴς συκοφαντίες τῶν ἀντιδραστικῶν κύκλων. Θὰ μείνει πάντα ζωντανὴ στὴν καρδιά μας.

Ἦταν ἓνα μεγάλο σχολεῖο πού ἔνοηξε τὴς πόρτες του στὴς 23 Φλεβάρη τοῦ '43. Μιὰ δλόκληρη γενιὰ κάθησε στὰ θρανία του. Μιὰ ἄλλη γενιὰ διαπνέεται ἀπὸ τὰ ἴδια ἴδανικά καὶ προχωρεῖ σίγουρα καὶ ἀποφασιστικὰ γιὰ νὰ φέρει στὴν γωνιὰ αὐτὴ τῆς Εὐρώπης τὴν ἀνοιξή. Νὰ θεμελιώσῃ τὴν δημοκρατία.

Σ.Σ.

1979 Παγκόσμιο Έτος παιδιοῦ

Τῆς
Σαφούρη Μάρθας

Τὸ 1979 εἶναι χρονιὰ ἀφιερωμένη στὰ παιδιὰ ὅλων τῶν λαῶν τοῦ κόσμου. Ἀνεξάρτητα ἀπὸ θρησκεία, φυλὴ καὶ χροῖμα. Εἶναι τὸ διεθνὲς ἔτος τοῦ παιδιοῦ. Ὁ γιορτασμιὸς αὐτὸς συμπίπτει μὲ τὴν 20ῆ ἐπέτειο ἀπὸ τὴν ὑπογραφή τῆς διακήρυξης τοῦ ΟΗΕ γιὰ τὰ «Δικαιώματα τοῦ παιδιοῦ». Διακήρυξη πού ὑπέγραψαν καὶ ὑποσχέθηκαν νὰ κάνουν πράξη ὅλα τὰ κράτη - μέλη του.

Μὲ βάση λοιπὸν τὴ διακήρυξη τοῦ ΟΗΕ μποροῦμε νὰ δοῦμε πόσο στὴ χώρα μας ἔγινε πράξη τὸ ἐνδιαφέρον γιὰ τὴ φροντίδα τοῦ παιδιοῦ.

Τὸ ἄρθρο 4 τῆς διακήρυξης ἀναφέρει: «Τὸ παιδὶ πρέπει νὰ ἀπολαμβάνει τὰ πλεονεκτήματα τῆς κοινωνικῆς ἀσφάλισης». Στὴ χώρα μας ὅμως εἶναι σχεδὸν ἀνύπαρκτη ἡ δωρεὰν ἰατρικὴ καὶ ὀδοντιατρικὴ περίθαλψη. Πάνω ἀπὸ 60% τῶν παιδιατρικῶν κρεβατιῶν θρίσκειται στὴν Ἀθήνα καὶ εἶναι ἰδιωτικά. Ἐνας σχολίατρος ἀντιστοιχεῖ σὲ κάθε 116 σχολεῖα. Ἡ βρεφικὴ καὶ νεογνικὴ θνησιμότητα εἶναι μεγάλη.

Στὴ συνέχεια τὸ ἴδιο ἄρθρο λέει: «Τὸ παιδὶ ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ μεγαλώνει καὶ νὰ ἀναπτύσσεται μὲ ὑγιεινὸ τρόπο. Γιὰ τὸ σκοπὸ αὐτὸ πρέπει νὰ δίνονται σ' αὐτὸ καὶ στὴ μητέρα του ἰδιαίτερη δοσὴτα καὶ προστασία πού συμπεριλαμβάνει πλήρη φροντίδα κατὰ τὴ διάρκεια τῆς κύησης καὶ μετὰ τὴ γέννησή του». Εὐκόλα διαπιστώνεται ὅτι ἡ κυβέρνηση δὲν παίρνει μέτρα γιὰ τὴν υγειονομικὴ κάλυψη τῆς μητέρας, τῆς ἐγκύου καὶ τοῦ παιδιοῦ. Γιατὶ εἶναι πραγματικὰ τραγικὸ τὸ δίλημμα γιὰ κάθε νέα ἐργαζόμενη, «νὰ γίνω μητέρα... κι ἂν μὲ ἀπολύσουν; Κι' ὕστερα πού θ' ἀφήνω τὸ παιδί; Πῶς θὰ τὸ μεγαλώσω;» Δὲν ἔχει ἀναγνωρισθῆ ἡ διεθνὴς σύμβαση 103 πού κατοχυρώνει τὴ μητρότητα ὡς κοινωνικὸ λειτουργημὰ μὲ ἀποτέλεσμα νὰ μὴ διασφαλίζεται τὸ δικαίωμα τῶν παιδιοῦν στὴ ζωή.

Στὸ ἄρθρο 5 ἀναφέρεται: «Στὸ παιδὶ πού κινδυνεύει, σωματικὰ, ψυχικὰ ἢ κοινωνικὰ, πρέπει νὰ παρέχεται εἰδικὴ θεραπεία, μόρφωση...». Μόνον τὸ 2,27% ὅμως ἀπὸ τὰ παιδιὰ φοιτοῦν σὲ σχολεῖα εἰδικῆς ἀγωγῆς.

Τὸ ἄρθρο 6 τῆς διακήρυξης λέει: «Τὸ παιδὶ γιὰ τὴν πλήρη καὶ ἁρμονικὴ ἀνάπτυξη τῆς προσωπικότητάς του ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ ἀγάπη καὶ κατανόηση». Εἶναι δύσκολο νὰ πιστέψει κανεὶς ὅτι χιλιάδες παιδιὰ πεθαίνουν κάθε χρόνο ἐξ αἰτίας τῶν ἄγριων ξυλοδαρμῶν. Τὴν ἀτιμώσιμα τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ζεστασιάς πού ἀπαιτεῖ ἡ τρυφερὴ ἡλικία τους γιὰ νὰ ἀναπτυχθεῖ καὶ νὰ διαπαιδαγωγηθεῖ σωστά. ἀντικαθιστᾶ συχνὰ ἢ σκληρότητα τῶν γονιῶν, πού τὸ καθήμερινὸ ἄγχος, ἡ ἀνεργία καὶ ἡ σκληρὴ θισπάλη τούς κάνει νὰ στρέφουν τὴν ἀγανάκτησή τους πάνω στὰ ἴδια τὰ παιδιὰ τους.

Εἶναι μιὰ **πραγματικότητα τῶν χωρῶν** τῆς Δ' σελ. στὴν ὁποία «ἀνίχνει καὶ ἡ Ἑλλάδα» σύμφωνα μὲ τὸν κ. Καραμανλῆ.

Καὶ στὴ συνέχεια λέει: «Ἡ κοινωνία καὶ οἱ Κρατικὲς ἀρχὲς ὀφείλουν νὰ προσφέρουν εἰδικὴ φροντίδα στὰ παιδιὰ χωρὶς οἰκογένεια ἢ σὲ κείνα πού δὲν ἔχουν ἐπαρκῆ οἰκονομικὰ μέσα». Οὐσιαστικὰ στὴ χώρα μας ὅμως λείπουν τὰ ἐπιδόματα καὶ οἱ ὑποτροφίες γιὰ τίς οἰκογένειες πού ἔχουν ἀνάγκη. Τὸ κράτος δὲν ἐνθαρρύνει τὰ ζευγάρια νὰ ἀποκοτῶν παιδιὰ. Τὸ δεύτερο καὶ τρίτο παιδὶ ἔχει καταστήσει πρόβλημα γιὰ τὴν ἐλληνικὴ οἰκογένεια.

Στὴ συνέχεια τὸ ἄρθρο 7 ἀναφέρει: «Τὸ παιδὶ ἔχει δικαίωμα στὴν ἐκπαίδευση, πού πρέπει νὰ εἶναι ὑποχρεωτικὴ καὶ δωρεὰν τουλάχιστον στὴ στοιχειώδη ἐκπαίδευση». Καὶ νὰ ποῖα εἶναι ἡ ἐλληνικὴ πραγματικότητα στὸ θέμα τῆς ἐκπαίδευσης. Ἀπὸ τὰ Ἑλληνόπουλα τῆς προσχολικῆς ἡλικίας μόνον τὸ 20% πηγαίνουν στὸ νηπιαγωγεῖο. Ὅσο γιὰ τὰ ὑπάρχοντα νηπιαγωγεῖα ἢ κατάρστασι εἶναι ἀπαράδεκτη. Σπάνια τὸ οἰκῆμα εἶναι κτισμένο εἰδικὰ γιὰ νηπιαγωγεῖο. Κάποιο κατάρστημα ἢ κάποιο σπίτι εἶναι διαμορφωμένο «κατ'ἀλλῆλα» γιὰ νὰ ἐξυπηρετεῖ τοὺς σκοποὺς αὐτοῦ. Ἡ «9χρονη ὑποχρεωτικὴ ἐκπαίδευση» παραμένει στὰ χαρτιά. Σὲ 4.500 χωριά δὲν προβλέπεται ἡ λειτουργία Δημοτικῶν μὲ ἀποτέλεσμα νὰναι ἀδύνατη ἡ δύσκολη ἢ φοίτηση 290.000 παιδιοῦν 6—12 χρόνων. Καὶ ἀναρωτιόμαστε. Τὸ μικρὸ κομμάτι γιὰ τὴν παιδεία μας εἶναι ἐφαρμογὴ τῶν «μέτρων λιτότητας» γιὰ τὰ ὅποια συχνὰ — καὶ πολὺ πρόσφατα — μᾶς κάνουν λόγο; Μὰ τότε θυμίζομαστε καὶ τὸν ἀξέχαστο διάτακτο Γληνὸ πού γράφει: «Ἡ παιδεία εἶναι ἓνα χωνευτῆρι ἰδεῶν, κι' ὅπου οἱ θρύες της ρέουν, γερμίζει ὁ τόπος ἀπὸ τ' ἀγαθὰ της».

Σὲ **δυσαρμονία** μὲ τὸ ἄρθρο 9 τῆς Διακήρυξης πού ἀναφέρει: «τὸ παιδὶ πρέπει νὰ προστατεύεται ἀπὸ κάθε μορφῆς ἀμέλεια, σκληρότητα καὶ ἐκμετάλλευση» καὶ σύμφωνα μὲ τὰ ἐλλειπῆ στατιστικὰ στοιχεῖα πού ὑπάρχουν φαίνεται πόσο τὸ παιδὶ προστατεύεται. 15.800 παιδιὰ ἐργάζονται στὶς βιομηχανίες. 4.800 σὲ ἀνοικοδομήσεις. 36.000 σὲ γεωργικὲς ἐργασίες. 200 στὰ μεταλλεῖα μὲ τὸ πρόσχημα τῆς ἐργασίας μαζὶ μὲ ἄλλα μέλη τῆς οἰκογενείας τους (ἐργατικὴ νομοθεσία). Παρὰ τὴ σχετικὴ νομοθεσία, ἀνήλικα ἐργάζονται ἀκόμη καὶ σὲ βαρῖα κι' ἀνθυγιεινὰ ἐπαγγέλματα. στεροῦνται ἰατροφαρμακευτικῆς περίθαλψης, παραβιάζεται τὸ ὥρο καὶ ἀπαγορεύεται κάθε συνδικαλιστικὴ δραστηριότητα. Κάθε μέρα 1 παιδὶ πέφτει θύμα ἀτυχήματος στὴ δουλειὰ καὶ μένει μὲ μερικὴ ἢ ὀλικὴ ἀναπηρία.

«Τὸ παιδὶ πρέπει ν' ἀναπτύσσεται μέσα σ' ἓνα πνεῦμα κατανόησης, ἀνοχῆς, φιλίας ἀνάμεσα στοὺς λαοὺς, εἰρήνης καὶ παγκόσμιας ἀδελφότητος...» μᾶς λέει τὸ 9 ἄρθρο. Ὅμως ἡ **ἐνταση** στὴν περιοχὴ μας ἢ αὔξησιν τῶν ἐξοπλισμῶν ὄχι ἀπλὰ δὲν δίνουν βάση γιὰ τὴν πραγμάτωσιν αὐτῆς τῆς εὐχῆς τῆς διακήρυξης τοῦ ΟΗΕ, ἀλλὰ βάζουν σὲ θανάσιμο κίνδυνο, τὸ σπουδαιότερο ἀπ' τὰ δικαιώματα τοῦ παιδιοῦ: ΤΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΣΤΗ ΖΩΗ.

Θὰ μπορούσαμε νὰ γράψουμε κι ἄλλα πολλά, ἀλλὰ οἱ σελίδες τοῦ περιοδικῶ μας δὲν μᾶς τὸ ἐπιτρέπουν.

Μ' ἀφορμὴ βέβαια τὸ ἔτος τοῦ παιδιοῦ ἀναγγέλλ-

Συνέχεια στὴ σελίδα 13

**ΑΝΘΡΑΚΩΡΥΧΟΣ
ΠΕΘΑΝΕ
ΑΠΟ ΑΣΦΥΞΙΑ
ΜΕΣΑ ΣΤΗ ΣΤΟΑ**

ΣΕΡΡΕΣ, 5.—

Ανθρακωρύχος έχασε τη ζωή του την ώρα που δούλευε στο ανθρακωρυχείο των Σερρών «Περδικάρη ΕΠΕ».

Πρόκειται για τον Δημήτριο Μόσχου, 52 χρονών, κάτοικο Σερρών.

Ο άτυχος Μόσχος είχε κατέβει στη στοά του ανθρακωρυχείου σε βάθος 65 περίπου μέτρων, μαζί με άλλους τρεις συναδέλφους του, για να θγάσουν λιγνίτη.

Κάποια στιγμή χτύπησε κατά λάθος σε μια δοκό υποστηρίξεως, με αποτέλεσμα να υποχωρήσει ή δοκός και να πέσουν όγκοι χώματος και λιγνίτου που τον καταπλάκωσαν.

Οι άλλοι τρεις ανθρακωρύχοι προσπάθησαν να τον σώσουν, χωρίς όμως επιτυχία.

Ο θάνατος του άτυχου ανθρακωρύχου επήλθε από ασφυξία.

Μετά τον τραγικό θάνατο του εργάτη στη «Λάρκο» τον Γενάρη, κι άλλος ένας νεκρός προστέθηκε στη λίστα των θυμάτων της ασυδοσίας της εργοδοσίας. Είναι ο εργάτης που δούλευε στο ανθρακωρυχείο των Σερρών «Περδικάρη ΕΠΕ».

Μπαίνει μετά απ' αυτό επιταχτική ή ανάγκη μιας αναφοράς πάνω στο σοβαρό ζήτημα των εργατικών ατυχημάτων.

Η Ελλάδα είναι μία από τις πιο «πρωτοπόρες» χώρες στα εργατικά ατυχήματα μα και στις άλλες καπιταλιστικές χώρες ή κατάσταση αυτή κάθε μέρα παίρνει όλο και μεγαλύτερες διαστάσεις.

Η εργοδοσία για το μόνο που ενδιαφέρεται είναι η αύξηση των κερδών της και η μείωση του κόστους παραγωγής.

Η εγκατάσταση πιο σύγχρονων και ασφαλών μηχανημάτων προϋποθέτει μεγαλύτερα έξοδα και φυσικά δεν συμφέρει. Αντίθετα με μικρότερες δαπάνες από τη μία και με αύξηση του ρυθμού δουλειάς από την άλλη πετυχαίνει τους σκοπούς της.

Στα εργοστάσια σήμερα αλλά και στους άλλους τόπους δουλειάς, οι

ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ

συνθήκες είναι άθλιες κι' ελάχιστα μέτρα προφύλαξης υπάρχουν για τους εργαζόμενους. Οι χώροι είναι ανθυγιεινοί, συνήθως δεν υπάρχει τραπεζαρία και οι εργάτες αναγκάζονται να τρώνε πάνω στα μηχανήματα με κίνδυνο μολύνσεων και δηλητηριάσεων. Οι εγκαταστάσεις των μηχανημάτων είναι παλιές και φτιαγμένες μόνο και μόνο για να παράγουν περισσότερο, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η ασφάλεια των εργατών που δουλεύουν σ' αυτές. Ανεπίκευτοι υποχρεώνονται να κάνουν δουλειές ειδικευμένων, γιατί έτσι η εργοδοσία περιορίζει τα έξοδα της με αποτέλεσμα πολλά ατυχήματα να προέρχονται απ' αυτό.

Ανγίλιοι εργαζόμενοι υποχρεώνονται να κάνουν δουλειές βαθείες κι' ανθυγιεινές (αντίθετα ακόμα και στις στοιχειώδεις διατάξεις του ύπουργείου, που φυσικά και έν γνώσει που δεν λαβαίνονται υπόψη). Αποτέλεσμα, τα περισσότερα ατυχήματα να συμβαίνουν σε νέους ανθρώπους.

Οι ρυθμοί δουλειάς μέρα με τη μέρα γίνονται πιο έντονοι. Οι εργαζόμενοι πρέπει να πιάνουν μια θάση στη παραγωγή, που συνήθως είναι πολύ πιο πάνω από τις δυνατότητές τους, διαφορετικά κινδυνεύουν να απολυθούν.

Με αυτή την εξαντλητική κούραση την υπερένταση και με τη παντελή έλλειψη μέτρων προφύλαξης συχνά δεν αποφεύγονται τα ατυχήματα.

Τα περισσότερα εργοστάσια δεν διαθέτουν παρά μόνο ασπίδινες για την αντιμετώπιση των ατυχημάτων και στις επαρχίες ή σε απομακρυσμένες από τις πόλεις περιοχές με την έλλειψη σταθμών Α' Βοηθειών τα πράγματα είναι πολύ χειρότερα.

Ποιά είναι όμως η εθύνη του εργοδότη και τα δικαιώματα του εργαζόμενου, σε περίπτωση εργατικού ατυχήματος, όπως ρυθμίζονται σύμφωνα με τη νομοθεσία που ισχύει στον τόπο μας; Βέβαια οι εργοδότες μπορούν πάντα να απαλλαγούν απ' την εθύνη αν οι εργαζόμενοι δεν παλεύουν με την οργανωμένη δράση να εφαρμόσουν αυτοί οι νόμοι που κατακτήθηκαν με τον αγώνα τους. Είναι λοιπόν αναγκαίο να γνωρίζουμε μερικά πράγματα απ' τους νόμους που αφορούν τη προστασία του εργάτη για να τα διεκδικούμε

πιο αποτελεσματικά.

— Έτσι σύμφωνα με τον όρισμό σαν εργατικό ατύχημα θεωρείται εκείνο το ατύχημα, που συμβαίνει κατά το χρόνο της δουλειάς ή απ' αφορμή τη δουλειά, και προέρχεται από βίαιο περιστατικό, από το οποίο ο εργαζόμενος μπορεί να χάσει τη ζωή του ή να βλάψει την υγεία του (σωματική ή πνευματική), τόσο ώστε να είναι ανίκανος να εργαστεί περισσότερο από 4 μέρες.

— Σύμφωνα με τις αποφάσεις των δικαστηρίων θεωρείται εργατικό ατύχημα και εκείνο που συμβαίνει στον εργαζόμενο, κατά τον χρόνο της μεταφοράς του από το σπίτι του στη δουλειά του ή κατά την επιστροφή του άραξ να χρησιμοποιήσει το συνηθισμένο δρομολόγιο ή το συνηθισμένο μεταφορικό μέσο ή αν η μεταφορά γίνεται με μεταφορικό μέσο του εργοδότη.

— Έργασία θεωρείται μόνο εκείνη ή απασχόληση που καθορίζεται από τη σύμβαση. Έτσι δε θεωρείται εργατικό ατύχημα, αυτό που οφείλεται σε άλλη δραστηριότητα του εργαζόμενου. Και αν έγινε με εντολή του εργοδότη ή του προϊσταμένου του.

— Πάντως για να χαρακτηριστεί οποιοδήποτε ατύχημα σαν εργατικό πρέπει να οφείλεται οποσδήποτε, σε βίαιο και ξαφνικό, εξωτερικό περιστατικό. Π.χ. ο θάνατος από συγκοπλή της καρδιάς, δεν θεωρείται εργατικό ατύχημα, αν ο εργάτης θεωρηθεί ότι δούλευε κάτω από ομαλές και κανονικές συνθήκες. Επίσης ή σωματική βλάβη από απόπειρα αυτοκτονίας δεν αποτελεί εργατικό ατύχημα, γιατί δεν οφείλεται σε βίαιο περιστατικό. Μπορεί όμως να χαρακτηριστεί σαν εργατικό ατύχημα αν ή απόπειρα αυτοκτονίας έγινε από διατάραξη των ψυχικών ή διαγοητικών λειτουργιών του, από αφορμή τις συνθήκες δουλειάς.

— Είναι εργατικό ατύχημα και αυτό που έγινε από αμέλεια του εργαζόμενου

— Περιστατικά που έχουν χαρακτηριστεί απ' τα δικαστήρια σαν εργατικά ατυχήματα:

Φυματίωση που προκλήθηκε από εργασία εκφόρτωσης σε φυγεία με κατεφυγμένα ψάρια. Ο πνιγμός ναυτικού που πάσχει από νευρασθένεια, για τον οποίο δεν πάθησαν μέτρα θεραπείας και επιτήρησης. Ο θάνατος Συνέχεια στη σελίδα 17

ΑΝΕΜΟΣ ΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΠΩΝΕΙ ΣΤΙΣ Φ.Ε.Θ.

Η άρχουσα τάξη στην Ελλάδα στην αρχή της μεταπολεμικής περιόδου βρέθηκε μπροστά σε μια τρομερά δύσκολη γι' αυτήν κατάσταση. Το λαϊκό κίνημα που βγήκε μέσα από την αντιιμπεριαλιστική αντιφασιστική πάλη του ενάντια στον ξένο καταχτητή δυναμιωμένο, με μια τεράστια πείρα και θάζοντας άμισους πολιτικούς στόχους έβαλε σε τρομερότατο κίνδυνο την εξουσία της αστικής τάξης στην Ελλάδα. Γι' αυτό μετά την τελική νίκη της πάνω στο κίνημα, που καθοδηγήθηκε και

στο φοιτητικό χώρο ήταν και η λειτούργεια των φοιτητικών έστιών. Μια απόλυτα προκαθορισμένη στρατιωτική διαδίκωση με αυστηρό έλεγχο πάνω στην προσωπική ζωή και δραστηριότητα των οικοτρόφων οδήγησαν σε ένα προπύργιο της δεξιάς με ανθρώπους προκάτ, σε δούρειο Ίππο και άντρα φασιστοειδών μέσα στο φοιτητικό κίνημα. Με άμιση εξάρτηση από το ύπουργείο προεδρείας, με διευθυντές και γενικούς διευθυντές ότι καλύτερο από απόστρατους όλων των όπλων έχει να επιδείξει: ο

Προσανατολισμένη προς το ευρωπαϊκό κεφάλαιο παρατάει την άπροκαλυπτη αντιδραστική της ταχτική και φοράει το σοσιαλδημοκρατικό της προσωπίδιο. Έτσι προωθείται ο πεχνοκρατικός έκσυγχρονισμός της παιδείας μας, ή έντατικοποίηση για το χτύπημα του κινήματος και ή προσαρμογή του περιεχόμενου σπουδών στο να γίνουν οι Έλληνες απόφοιτοι των Λ.Ε.Ι. ειδικευμένοι εργάτες στα κοιναγορίτεια μονοπώλια. Έτσι έχουμε μια όρισμένη λογική για την παιδεία που συγκεκριμενοποιείται μέσα από τον 815 του δόσιου εικόνα και όμοίωση αποτελεί ο αντιδραστικός έσωτερικός κανονισμός των έστιών. Μπαίνουμε όηλαδή βάθμιολογικά κριτήρια εισδοχής σύμφωνα με το πνεύμα του 815, ποσοστά εισακτέων για τη γρήγορη ανανέωση του ανθρώπινου δυναμικού ώστε

ΟΙ ΛΟΓΙΚΕΣ ΤΗΣ ΔΕΞΙΑΣ

ΚΑΙ ΤΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΕΣ ΣΤΟ ΧΩΡΟ ΤΩΝ ΕΣΤΙΩΝ

Τό φ.κ. τών Φ.Ε.Θ. κατάφερε καίρια πλήγματα στην ταχτική του Ε.Ι. («Β.Π.»)

έπιτεύχθηκε χάρη στην επέμβαση των Άγγλων ιμπεριαλιστών, προσπάθησε ή αντίδραση στοχεύοντας την παγιοποίησή της στην εξουσία να περάσει την ιδεολογία της πάνω στις μάξες. Ένας από τους μηχανισμούς περάσματος της ιδεολογίας αυτής είναι και το λεγόμενο «Εθνικόν Ίδρυμα «Ο Βασιλεύς Παύλος».

Τό Ίδρυμα αυτό επανδρωμένο με όλο τον παρακρατικό συρφετό της έποχής και τους δοσίλογους της κατοχής, με την άμιση καθοδήγηση του παλατιού και των πραχτόρων των ξένων μυστικών υπηρεσιών άπλώθηκε σε όλη την έλληνική ύπαιθρο και τα αστικά κέντρα με κύριο χώρο δράσης της νεολαίας. Έτσι βλέπουμε τό Ίδρυμα να άσχολείται με την εκπαίδευση άγροτονεανίδων, με τη δημιουργία και λειτουργία «κοινοφελών» Ίδρυμάτων (κατασκηνώσεις, συσσίτια, έστίες, κέντρα μαθητείας), με κέντρα επιμόρφωσης εργαζόμενου κοριτσιού, με εκδρομές στους άκρίτες της πατρίδας μας και άλλα παρόμοια, εφαρμόζοντας πάντα την πιό χυδαία πλύση εγκεφάλου πάνω στα ιδανικά του έθνους και της φυλής.

Μιά τέτοια άκριβώς προσπάθεια

ΙΔΕΑ και τό παλάτι έγινε βιομηχανία κατασκευής ΕΚΟΦιτών και τραμπούκων.

Όλα αυτά όμως σταμάτησαν και πάλι μπροστά στην καταλυτική παρέμβαση του λαϊκού κινήματος που δυναμιωμένο ξανά μέσα από την αντιφασιστική πάλη του ενάντια στην άμερικανοκίνητη χούντα των συνταγματαρχών έφερε άνεμο αλλαγής και στις έστίες. Καταχτημένο με ά-

Του ΓΙΩΡΓΟΥ ΣΤΡΟΓΓΥΛΗ

γώνες δικαιώματα των οικοτρόφων κατοχυρώθηκαν στην πράξη, τεράστια αλλαγή του ανθρώπινου δυναμικού έκλινε τον ταξικό συχρητισμό συντριπτικά υπέρ των κατώτερων λαϊκών στρωμάτων, ή παρουσία και παρέμβαση της δεξιάς έλαχιστοποιήθηκαν, μαζικοί φορείς οικοτρόφων συγκροτήθηκαν και ένα πλατύ διεκδικητικό κίνημα φούντωσε στις έστίες.

Η Δεξιά μπροστά σ' αυτή την ιστορική συγκυρία αλλάζει ταχτική,

να σώσει τό κίνημα, ανεξέλεγκτη εισδοχή για να γίνουν οι έστίες ρουφετολογικό όργανο στα χέρια των κοιμισαρχών της δεξιάς, παρέμβαση στην προσωπική ζωή, δράση και γενική δραστηριότητα των οικοτρόφων ώστε να γίνουν πειθήνια όργανα του ταξικού κατεστημένου της πατρίδας μας, έντυπωσιακή προβολή των έστιών, ώστε να γίνουν ένα άκρία αντικείμενο διτρίνας στο σημερινό κράτος της δεξιάς.

Τό κίνημα όμως θεωρεί τις έστίες σαν χώρο στέγασης των παιδιών του εργαζόμενου λαού που σπουδάζουν. Τό κίνημα έβαλε, σαν έκφραση των συμφερόντων αυτών, οικονομικά κριτήρια εισδοχής. Άποφασιστικό λόγο στην κατάρτιση των καταλόγων εισακτέων, για την έσπεία της εφαρμογής των κριτηρίων αυτών. Καλύτερες συνθήκες διαδίκωσης για να μπορούν οι οικότροφοι να προχωρούν άνετα στις σπουδές τους. Δημοκρατικό έσωτερικό κανονισμό για να σταματήσει ή παρέμβαση άπ' τη μεριά της διείθυνσης, για άνεμπόδιση δραστηριότητα και έλεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας κάθε οικοτρόφου. Άγωνας για ένταξη των έστιών στο

φυσικό τους χώρο τὰ Α.Ε.Ι. για μιὰ ἐνιοποίηση τῆς πάλης τοῦ φοιτητικοῦ κινήματος ἐνάντια στὴν ἐκπαιδευτικὴ πολιτικὴ τῆς ἄρχουσας τάξης.

Μέσα πάλης τοῦ κινήματος εἶναι αὐτὰ πού ἐνδείκνυνται για κάθε τερίστασι. Ἐφαρμοσθηκαν μὲ ἐπιτυχία ἢ ἀποχή ἀπὸ τὰ τροφεῖα, ἢ παροχὴ κουπονιῶν σίτισης ἀπὸ τὸ σύλλογο, οἱ ἀγωνιστικὲς κινητοποιήσεις για τὴν περιφρούρηση τοῦ ἀσύλου, τῆς ἐλεύθερης διακίνησης, τὴν διαμαρτυρία ἐνάντια σὲ κάθε εἶδους ἀδικαιρέσια τῆς διεύθυνσης. Γίνονται πλατιᾶς συγκεντρώσεις για τὸ ζύμωμα τῶν φοιτητῶν πάνω στὸ πρόβλημα καὶ τίς προοπτικὲς λύσης του. Ἡ καθημερινὴ αὐτὴ ζύμωση καὶ κινητοποίηση τῶν οἰκοτρόφων πάνω σὲ κάθε αἰχμὴ τοῦ προβλήματος ἔχει ἀναπτύξει τὴν πάλη στὸ συγκεκριμένο (μιὰ ἀνάλογη ταχτικὴ για τὸ 815) καὶ ἔχει φέρει σὲ μεγάλᾳ ἀδιέξοδα τὸ ἔδρυμα πού ἀπελπισμένο καταφεύγει σὲ κάθε μέσο προκειμένου νὰ θρεῖ μιὰ σανίδα σωτηρίας γὰ τὸ καθεστῶς του.

Στὴν πάλη του αὐτὴ τὸ κίνημα σχημάτισε πλατιᾶς συμμοχίες μὲ τὰ ἄλλα κινήματα, μὲ δημοκρατικούς μαζικούς φορεῖς, μὲ τὴν τοπικὴ ὑποδιοίκηση, μὲ τοὺς γονεῖς τῶν οἰκοτρόφων, μὲ τὴ δημοκρατικὴ κοινὴ γνώμη, μὲ πανεπιστημιακούς φορεῖς, μὲ τίς δημοκρατικὲς νεολαίες καὶ τοὺς προσδευτικούς πολιτικούς φο-

ρεῖς. Ἔτσι δημιουργήθηκε ἕνα ἐπιτοιο πολιτικὸ κλίμα πού ἔκανε κάθε προσπάθεια τῆς ἀντίδρασης για ποιτικοποίηση τῆς συνδικαλιστικῆς μιας δράσης νὰ πέσει καταγωγῶς στὸ κενό.

Δυστυχῶς ὅμως τὸ πολιτικὸ αὐτὸ κλίμα κινδύνεψε σοβαρὰ νὰ καταστραφεῖ ὅταν ὁ μικροαστισμὸς ὀρισμένον παρατάξων πέρασε στὸ σύλλογο μιὰ ἀντίληψη για κατοχύρωση τῶν παλιῶν οἰκοτρόφων ἀλοϊώνοντας ἔτσι τὰ οικονομικὰ κριτήρια εἰσοδοχῆς. Εὐτυχῶς ὅμως οἱ πολιτικὲς δυνάμεις πού καλλιέργησαν αὐτὴ τὴν ἀντίληψη κατάλαβαν τὸ λάθος τους. ἔκαναν δημόσια τὴν αὐτοκριτικὴ τους καὶ ἔτσι ὁ σύλλογος ξαναέγινε ἐκφραστὴς τῶν συμφερόντων ὄλων τῶν φοιτητῶν.

Δὲν πρέπει ἐπίσης νὰ γίνεται ἀναζήτηση «λύσεων» σὲ ἐπίπεδο μηχανισμοῦ, ἀλλὰ σὲ ἐπίπεδο κινήματος. Ἔτσι δὲν πρέπει νὰ πέσουμε στὴ λούμπα τῆς συνεργασίας μὲ τοὺς φορεῖς τῆς ἀντίληψης μιᾶς ὀρθολογιστικῆς καὶ τεχνοκρατικῆς ἀναπροσαρμογῆς τῆς δομῆς καὶ τῆς λειτουργίας τοῦ ἔδρυματος γιατί αὐτὴ ἢ λειτουργία θὰ γίνει ὁ τάφος τοῦ κινήματος καὶ κανένας ἀπὸ τοὺς στόχους δὲν πρόκειται νὰ ἐκπληρωθεῖ.

Κύριο καθῆκον τῶν καθοδηγητικῶν πολιτικῶν δυνάμεων τοῦ κινήματος εἶναι ἢ δημιουργία ἐνὸς ἀτσαλένιου ἐσωτερικοῦ μετώπου μέσα ἀπὸ παραπέρα καθημερινὴ ζύμωση

τῶν οἰκοτρόφων για νὰ μὴ περάσει ἢ προσπάθεια τῆς διεύθυνσης καὶ τῶν ἐγκαθέτων τῆς για δημιουργία ἐσωτερικῶν ἀντιθέσεων καὶ ἀποπροσανατολισμὸ τοῦ κινήματος.

Πρέπει λοιπὸν ὅλες οἱ πολιτικὲς δυνάμεις μακριὰ ἀπὸ καπελλώματα καὶ εὐκαιριακὲς συμμοχίες μέσα ἀπὸ τὴν ἐνότητα στὴ δράση νὰ καθοδηγήσουν σωστὰ τὸ κίνημα καὶ τότε νομοτελειακὰ νὰ ἔρθει ἢ νίκη.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΤΡΟΓΓΥΛΗΣ

Ἔγινε ἢ συγκρότησις τῆς Τοπικῆς Ἐπιτροπῆς για τὰ δικαιώματα τοῦ Παιδιοῦ, σὲ Σέρρες

Συμμετέχουν: 1) ΕΑΜΕΣ, 2) Δικηγορικὸς Σύλλογος, 3) Δημοτικὸι σύμβουλοι, 4) Διδασκαλικὴ ὀμοσπονδία, 5) Σύλλογος Γυναικῶν, 6) Φοιτητικὸς σύλλογος, 6) Πολιτιστικὸι σύλλογοι (νομοῦ), 8) Ἱατρικὸς σύλλογος, 9) Ὀδοντιατρικὸς σύλλογος, 10) Καλλιτέχνες.

Σκοπὸς τῆς ἐπιτροπῆς ἢ συμβολὴ στὴν ἐπιτυχία τῶν στόχων τοῦ Διεθοῦς Ἔτους Παιδιοῦ μὲ τὴ μελέτη, ζύμωση καὶ διεκδίκηση λύσεων στὰ προβλήματα τοῦ παιδιοῦ στὸ νομὸ Σερρών.

1979 Παγκόσμιο ἔτος παιδιοῦ

Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 10

ἦσαν πρόσφατα ἀπὸ τὴν κυβέρνηση μέτρα για τὴν προστασία τοῦ παιδιοῦ. Εἶναι ὅμως περιορισμένα καὶ ἀφοροῦν κυρίως τὴν τρέχουσα χρονιά. Συμβολικὰ καθιερώνει ὀδοντιατρικὴ ἐξέταση τῶν παιδιῶν στὸ δημοτικὸ σχολεῖο, ἀφοῦ δὲν τὴν ἐντάσσει σὲ ἐνιαῖο πρόγραμμα σχολικῆς προληπτικῆς ἱατρικῆς. Ἡ ἔδρυση 130 παιδικῶν σταθμῶν, πού ἀναγγέλλει μὲ τιμιπανοκρουσίες ἢ κυβέρνηση ἀποτελοῦν σταγόνα στὸν ὠκεανό. Σήμερα σ' ὀλόκληρη τὴν Ἑλλάδα λειτουργοῦν μόνον 512 παιδικὸι σταθμοὶ μὲ δυναμικότητα νὰ φιλοξενήσουν 110.000 παιδιὰ ἀπὸ 2,5—5 χρονῶν. Σύμφωνα ὅμως μὲ τίς πληθυσμιακὲς ἀνάγκες χρειάζονται ἀκόμα 3500 σταθμοί. Ἀκόμη ἢ κατασκευὴ 265 παιδοτόπων δὲν καλύπτει τίς ἀνάγκες τοῦ παιδιοῦ για πράσινο καὶ καθαρὸ ἀέρα. Ὅλα αὐτὰ ἢ πανελλήνια ἐπιτροπὴ για τὴν ὑλοποίηση τῶν στόχων, τοῦ ἔτους τοῦ παιδιοῦ κρίνει πὼς ἀνταποκρίνονται σ' ἕνα ἐλάχιστο μόνον μέρος τῶν ἀναγκῶν. Παραπέρα προτείνει ἕνα ἐνιαῖο πρόγραμμα 3—5 χρονῶν για ὄλους τοὺς τομεῖς τῆς παιδικῆς προστασίας.

Πρὶν ὅμως ἀπὸ τὸν μακροπρόθεσμο προγραμματισμὸ πρέπει νὰ παρθοῦν ἀμεσα μέτρα ὅπως:

α) Ἀναγνώριση τῆς μιτρώτητας σὰν κοινωνικοῦ λειτουργήματος.

β) Ἐπικύρωση τῶν 9 διεθνῶν συμβάσεων τοῦ ἀφοροῦν τοὺς ἀνήλικους ἐργαζόμενους.

γ) Ἐδρυση παιδιατρικῶν μονάδων καὶ ὑγειονομικῶν σταθμῶν. Πλήρης καὶ δωρεὰν κοινωνικὴ ἀσφάλιση για κάθε παιδὶ μέχρι τὰ 15 χρόνια. Ὑγειονομικὴ διαφώτιση τοῦ πληθυσμοῦ.

δ) Ὑποχρεωτικὴ νηπιακὴ ἀγωγή.

ε) Ἀπαλλοτρίωση χώρων σὲ πόλεις για δημιουργία παιδικῶν χώρων. Ὀργάνωση συστήματος παιδικῶν ἐξοχῶν καὶ κατασκηνώσεων.

ζ) Κρατικὰ σχολεῖα καὶ κέντρα ψυχικῆς ὑγείας για τὰ προβληματικὰ παιδιὰ.

Για τὴν πραγμάτωση τῶν στόχων αὐτῶν ἔχει δημιουργηθεῖ καὶ στὴν πόλη μας ἐπιτροπὴ πού θὰ μελετήσει πιὸ συγκεκριμένα τὰ προβλήματα τῶν παιδιῶν στὸ νομὸ μας. Χρέος λοιπὸν νὰ βοηθήσουμε ὄλοι για νὰ γίνει τὸ 1979 στὸ νομὸ μας, στὴ χώρα μας καὶ σ' ὄλο τὸν κόσμιο χρόνος πραγματικῆς φροντίδας για τὰ παιδιὰ. Για γερὰ καὶ εὐτυχισμένα Ἑλληνόπουλα σ' ἕνα κόσμιο εἰρήνης.

ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΓΕΩΘΕΡΜΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΜΑΣ

Μια από τις βασικές πηγές ενέργειας του πλανήτη μας είναι η γεωθερμική ενέργεια. Όταν λέμε γεωθερμική ενέργεια εννοούμε την θερμότητα της γης ή όποια αυξάνεται όσο προχωρούμε προς το βάθος. Πιο φανεράς έκδηλώσεις αυτής της θερμότητας της γης είναι οι ήφαιστειακές εκρήξεις που φέρνουν στο φως πυρωμένα υλικά μέχρι θερμοκρασίας 1000 βαθμών Κελσίου.

Η εκμετάλλευση της γεωθερμικής ενέργειας είναι πιθανή σ' εκείνες τις περιοχές της γης, όπου μάζες ρευστώ ν (νερό, ατμός και διάφορα άλλα αέρια) ανεβαίνουν προς την επιφάνεια μέσα από ρήγματα από τα βαθύτερα και θερμότερα σημεία του φλοιού της γης και μεταφέρουν έτσι σημαντικές ποσότητες θερμότητας. Υπολογίζεται ότι η ολική ποσότητα θερμότητας που περιέχεται στα ανώτερα 10 χλμ. φλοιού της γης που είναι το μεγαλύτερο βάθος που έφθασαν μέχρι σήμερα τα γεωτρόπανα είναι: 2000 φορές μεγαλύτερη από την ποσότητα της θερμότητας που μπορούν να δώσουν όλα τα αποθέματα καυσίμων της γης.

Η αξιοποίηση της γεωθερμικής ενέργειας είναι εξαιρετικά ενδιαφέρουσα γιατί μπορεί να εμποτιστεί εύκολα, αρχίζει η εκμετάλλευσή της σε μικρό χρονικό διάστημα. Είναι πηγή αστείρευτη δεν προκαλεί μόλυνση του περιβάλλοντος και σε σύγκριση με άλλου είδους πηγές ενέργειας και η εκμετάλλευσή της παρουσιάζει χαμηλό σχετικό κόστος.

Στη λεκάνη του Στρυμόνα υπάρχει γεωθερμικό πεδίο σύμφωνα με στοιχεία που παράπεσε σε διάλεξη του στην πόλη μας ο ύφηνγης κ. Κων. Γκαρραγκούνης ειδικός επί της εφημερισμένης γεωλογίας παρά την έδρα ορυκτολογίας - πετρογραφίας γεωλογίας. Τα στοιχεία συνοψίζονται ως εξής:

— Πρόσφατη ήφαιστειακότητα που διαπιστώθηκε λόγω της ύπαρξης νεοηφαιστειακών πετρωμάτων στην κοιλάδα του Στρυμόνα (1971 από

τον κ. Μελιδώνη).

— Κοιτάσματα — μεταλλεύματα υδροθερμικής γενικά γένεσης.

— Κατάλληλη τεκτονική υποδομή που επιτρέπει την άνοδο από το βάθος των θερμικών διαλυμάτων ή στρωμάτων.

— Έπιφανειακές ενδείξεις όπως οι θερμές πηγές (από τις πηγές του Άγγιστρου μέχρι τις πηγές των λουτρών Έλευθερών) με θερμοκρασία 50° Κελσίου.

— Σε ευρωπαϊκά συνέδρια και σεμινάρια στην Γερμανία, Γαλλία και Αγγλία και συνεργασία με Βουλγάρους επιστήμονες στο διεθνές συνέδριο γεωθερμίας το 1976 στην Αθήνα διαπιστώθηκε ότι υπάρχει ένα μεγάλο γεωθερμικό πεδίο που βρίσκεται στην λεκάνη του Στρυμόνα και φθάνει και μέσα στο Βουλγάρικο έδαφος.

N. Μπακάλης

— Από ειδικές αναλύσεις των θερμικών υδάτων και σύμφωνα με πολυλογισμούς που έγιναν στο Ε.Μ.Π. διαπιστώθηκε ότι η θερμοκρασία φτάνει μέχρι τους 285° Κελσίου.

— Γεωτρηση που εκτελέστηκε το 1976 δίπλα από τον Στρυμόνα κοντά στα Χρυσόφωρα σε βάθος 200 μέτρων έδωσε 400 κυβ. μέτρα ζεστό νερό 50 βαθμών Κελσίου χωρίς να απομονωθούν τα κρύα νερά της επιφάνειας.

Από τα παραπάνω στοιχεία γίνεται φανερό ότι υπάρχει πραγματικά ένα γεωθερμικό πεδίο στην κοιλάδα του Στρυμόνα. Μένουν να αρχίσουν οι γεωθερμικές έρευνες στην περιοχή με σκοπό την εντόπιση των περιοχών με θετική θερμική ανωμαλία, τον υπολογισμό του όγκου των θερμικών πετρωμάτων την μέτρηση των θερμοκρασιών και της περατότητας σε βάθος, την πρόβλεψη της ποιότητας του ατμού και την χημική σύνθεση του ρευστού που περιέχουμε να βγεί στην επιφάνεια. Μετά από αυτές τις γεωθερμικές έρευνες θα ακολουθήσει η εκμετάλλευση της γεωθερμικής ενέργειας. Μέχρι στιγμής

οι αρμόδιες κρατικές αρχές δεν έχουν κινηθεί προς αυτή την κατεύθυνση μολονότι, όπως θα δούμε παρακάτω η γεωθερμική ενέργεια πολλαμπορεί να προσφέρει από την εκμετάλλευσή της. Αγανακτισμένοι από αυτό οι κάτοικοι της περιοχής Βισαλτίας θέλησαν μόνοι τους να προχωρήσουν στην αξιοποίηση της γεωθερμικής ενέργειας της περιοχής τους φτιάχνοντας ένα συνεταιρισμό με κεφάλαια που θα διαθέσουν οι ίδιοι. Παρ' όλα αυτά η κρατική άδικοφορία συνεχίζεται και μένει ανεκμετάλλευτη μια τόσο σημαντική πηγή ενέργειας.

Παρακάτω θ' αναφερθώ η σειρά έρευνών που πρέπει να ακολουθηθεί για την σωστή αξιολόγηση της γεωθερμικής ενέργειας το ύνομού μας.

Πρώτη φάση: Βιβλιογραφική ενημέρωση για τον εμποτισμό των περιοχών που παρουσιάζουν τις ευνοϊκότερες συνθήκες.

Δεύτερη φάση: Έρευνες από τον αέρα μελέτη της περιοχής και των αεροφωτογραφιών για τον προσδιορισμό των στρωματογραφιών και τεκτονικών στοιχείων καθώς επίσης των επιφανειακών εκδηλώσεων της θερμότητας.

Τρίτη φάση: Γεωλογικές και υδρογεωλογικές έρευνες για την μελέτη της στρωματογραφίας και της τεκτονικής της περιοχής και για τον προσδιορισμό θερμοκρασίας και παροχής των πηγών για την εκτίμηση της κίνησης του νερού στο έδαφος.

Εέταρτη φάση: Έρευνες γεωχημικές δηλ. δειγματοληψίες και ειδικές αναλύσεις νερού και αερίων με σκοπό την διαπίστωση του είδους του γεωθερμικού συστήματος της ελάχιστης σε βάθος θερμοκρασίας, της σταθερότητας της τροφοδοσίας σε νερό και προέλευσης του νερού σε βάθος.

Πέμπτη φάση: Έρευνες γεωφυσικές για την βελτίωση και τον έλεγχο των γεωτεκτονικών συμπερασμάτων.

Έκτη φάση: Γεωτρήσεις έρευνητικές ή και παραγωγικές με σκοπό τον προσδιορισμό του δυναμικού της θερμικής ενέργειας και της χημικής σύστασης των ρευστών ή και για δοκιμή της παραγωγής.

Μετά την αξιολόγηση του γεωθερμικού πεδίου στην περιοχή

«ΑΠ' ΑΦΟΡΜΗ ΤΩΝ 30 ΧΡΟΝΩΝ ΤΗΣ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗΣ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ ΤΟΥ Ο.Η.Ε.»

Περιμένουμε από την Ελλάδα που έχει τόσες πρόσφατες σκληρές μνημίες να παίξει ήγαιτικό ρόλο στον αγώνα για τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Αυτά τονίξε στη χώρα μας τον περασμένο Ιούλη ο κ. HAMER BERG πρόεδρος της Δ. Αμνηστίας ενώ υπουργός Δικαιοσύνης τον περασμένο Σεπτέμβριο στον πανηγυρικό του για τον γιορτασμό των 25 χρόνων της Σύμβασης της Ρώμης έλεγε:

«Έχουμε υποχρέωση να πείσουμε ότι οι διακηρύξεις και οι συμβάσεις αυτές υπάρχουν για να λειτουργούν όπου και όποτε τούτο αποκτείνεται».

Απευθύνονταν σίγουρα στους ξένους μιὰ και για μας τους πολίτες αυτής της χώρας αλλά υποστήριξε στην Βουλή για την πρόταση νόμου που αφορούσε την ποινική πρόδλεψη και τιμωρία των βασανιστηρίων. Βέβαια τὸ άρθρο 5 τῆς Δ.Α.Δ. λέει ξεκάθαρα πὼς:

Κανείς δὲν θὰ υποβάλλεται σὲ μαρτύρια καὶ σὲ μεταχείριση καὶ τιμωρίες ὀριζ, ἀπάνθρωπες ἢ ἐξευτελιστικές». Φαίνεται ὅμως πὼς γιὰ τὸν κ. υπουργὸ τὸ νὰ βασανίζονται στρατιῶτες ἀπάνθρωπα μπροστὰ στὰ μάτια τῶν πολιτῶν καὶ τὸ νὰ κατασκευάζονται ἐνοχοὶ ἀπὸ τοὺς κάθε Καραθανάσηδες στὴν ἀσφάλεια ἢ τὸ νὰ δολοφονοῦνται ἐν ψυχρῷ ἄσπλοι πολίτες ἀπὸ ὄργανα πού ἦσαν ἐντεταλμένα μόνο νὰ τὸν συλλάβουν εἶναι μέσα στὰ πλαίσια τῶν ὑπηρεσιῶν τους πού γιὰ τὴν διεκπεραίωσή τους πρέπει νὰ δίνουν ὄλο τους τὸν ἑαυτό πὼς λοιπὸν νὰ θάλλουμε ἐμπόδια μ' ἓνα τέτοιο νόμο στὴν προσφορά τῶν ἀστυνομικῶν ὀργάνων μας. Θὰ ζήτοῦσε κάποιος ἀπὸ τὴν κυβέρνηση μιὰ καὶ ἔχουν ξεχάσει τίς διακηρύξεις τους γιὰ Κράτος Δικαίου, τουλάχιστον νὰ σεβαστοῦν τὴν νομιμότητα πού οἱ ἴδιοι ἔχουν ἐπιβάλλει (ἀφου στὸ ἄρθρο 7 §2 Συν) τοῦ 1975 διακηρύσσεται: «Αἱ δάσανοι, οἰαδήποτε σωματικὴ κάκωση, βλάβη ὑγείας ἢ ἀσκήσις ψυχολογικῆς βίας, ὡς καὶ πᾶσα ἑτέρα προσβολὴ τῆς ἀνθρωπίνης ἀξιοπρέπειας ἀπαγορεύονται καὶ τιμωροῦνται ὡς ἐ νόμος ὀρίζει!».

Ἡ διάταξη αὐτὴ δὲν προβλέπει ἀπλῶς τὴν ὑπαρξὴ ἐνός ἀτομικοῦ δικαιώματος, ἀλλὰ προχωρεῖ παραπέρα καὶ ἐπιβάλλει τὴν ὑποχρέωση στὸ νομοθέτη γιὰ τὴν οὐσιαστικὴ προστασία του τὴν ἐκδοσὴ σχετικοῦ νόμου πού θὰ προβλέπει τὸν ποινικὸ κολασμὸ τῶν βασανιστηρίων. Κατάφωρη καταπάτηση τῆς νομιμότητας λοιπὸν ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν δημιουργὸ τῆς. Φυσικά αὐτὸ δὲν μᾶς παραξενεύει: μὰ καὶ ὁ FRANK KAFKA μᾶς τὸ πειρὸ πολλοῦ:

«Ὅποιος φτιάχνει τὸ νόμο πάντα εἶναι ὑπεράνω τοῦ νόμου»

Ἡ χώρα μας 30 χρόνια μετὰ τὴν διακήρυξη δὲν ἔχει ἐπιχωρῶσει — καὶ ἄρα δὲ νισχύουν σὰν νόμοι σ' αὐτὴ — 5 διεθνεῖς συμβάσεις πούχουν σχέση με τὰ ἀνθρώπινα δικαιώματα.

1) Τῆ Δ.Σ. γιὰ τὰ οικονομικά, κοινωνικά καὶ πολιτιστικά δικαιώματα πού καθιερώνει τὴν εὐθύνη τῶν κρατῶν νὰ προσκοθῶν καλύτερες συνθήκες ζωῆς γιὰ τοὺς λαοὺς τους. Ἡ σύμβαση ἀναγνωρίζει τὸ δικαίωμα ὅλων τῶν πολιτῶν στὴν ἐργασία στὴν κοινωνικὴ ἀσφάλιση, στὴν προστασία τῆς ὑγείας, στὴν ἐκ-

παίδευση στὸν συνδικαλισμὸ κ.λπ. Στὸ ἄρθρο 2 παρ. 1 Συν) τοῦ ὀρίζεται: «Ὁ σεβασμὸς καὶ ἡ προστασία τῆς ἀξίας τοῦ ἀνθρώπου ἀποτελοῦν τὴν πρωταρχικὴν ὑποχρέωση τῆς Πολιτείας». Ἡ διάταξη αὐτὴ μᾶς θυμίζει τὸ προοίμιο τῆς Δ.Α.Δ. «Ἐπειδὴ ἡ ἀναγνώρισις τῆς ἑμφυτῆς ἀξιοπρέπειας... ὅλων τῶν μελῶν τῆς ἀνθρωπίνης οἰκογένειας εἶναι ἡ βάση τῆς ἐλευθερίας, τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς εἰρήνης τοῦ κόσμου...» καὶ τὸ 1ο ἄρθρο τῆς «Ὅλα τὰ ἀνθρώπινα ὄντα γεννιοῦνται ἐλεύθερα καὶ ἴσα σὲ ἀξιοπρέπεια καὶ σὲ δικαιώματα». Λόγω τοῦ περιορισμένου χώρου δὲν μπορούμε ν' ἀναλύσουμε λεπτομερέστατα τὸ νομικὸ πλαίσιο πού ἀναιρεῖ ὅλες αὐτὲς τίς διακηρύξεις. Γι' αὐτὸ θὰ περιοριστοῦμε σὲ συγκεκριμένες πράξεις, παραλείψεις, ἀνοχή τῆς Πολιτείας πού ἀφοροῦν τίς παραπάνω οἰκουμηνικὲς διακηρύξεις.

α) 74χρονοῦ γέροντος πεθαίνει στίς φυλακὲς γιὰ χρέη του στὸ ΤΕΒΕ. Ἐίχε καταδικαστεῖ σὲ 40 μέρες φυλάκιση. Ὁ δικαστὴς σίγουρα ἤξερε ὅτι κατὰ τὴν Πολιτικὴ Δικονομία (ἄρθρο 1048) δὲν ἐπιτρέπεται ἡ προσωποκράτηση γιὰ χρέη τῶν συμπληρωσάντων τὸ βῆον ἔτος τῆς ἡλικίας των». Ἡ κεντρικὴ αὐτὴ νομοθετικὴ σκέψη δὲν μπορεῖ νὰ χάνει τὴν ἀξία τῆς μετὴν ἀπλὴ ποινικοποίηση τῆς κρίσιμης ὑπόθεσης. Ὁ δικαστὴς ὅμως ἀντὶ νὰ κρίνει τὴν ἀντισυνταγματικότητα τοῦ νόμου, ὅπως τοῦ τὸ ἐπιβάλλει τὸ Συν) μα προτίμησε τὴν ὑπεφυγὴ μέσω τῆς τυπικότητας γιὰ νὰ μὴ χαρακτηρίσθαι ζωντὸς ἢ καὶ ἡμιμακρὸς καὶ νάχει ἔτσι σίγουρα τὴν προαγωγή του. Ὁ κορυφαῖος ὅμως νομοδιδάσκαλος τῶν νεωτέρων χρόνων μᾶς Γεώργιος Μπαλλῆς δίδασκε ὅτι «Ὁ δικαστὴς εἶναι τεταγμένος νὰ ἀπονέμῃ δικαιοσύνην, δηλ. νὰ κρίνει ὡς παραγορεύει τὸ περὶ δικαίου αἶσθημα, ἐν εὐνομουμένη Πολιτεία καὶ οὐχὶ νὰ ἐφαρμοζῆ μὲν νόμον, ἀλλ' ἄνευ ἀπονομῆς δικαιοσύνης, μεταβαλλόμενος οὕτω εἰς ἄψυχον ὄργανον. Ὡς ἐκ τούτου δέον μᾶλλον νὰ δεχθῶμεν ὅτι ὁ δικαστὴς δικαιούται ἐν τῇ συγκεκριμένῃ περιπτώσει: νὰ μὴ ἐφαρμοζῆ ὀρισμὸν τοῦ νόμου μὴ φέροντα τὰς ἀρετὰς τοῦ ὀρθοῦ δικαίου καὶ ἀπρόσφορον εἰς ἀπονομὴν δικαιοσύνης».

Πὼς νὰ γίνῃ κάτι τέτοιο ὅμως ὅταν τὸ Συν) μα δὲν τὸν προστατεύει καὶ ἀπὸ τὸν κίνδυνο τῆς ἀθλιότητας μετᾶθεσης πού μπορεῖ νὰ γίνῃ: γιὰ νὰ τὸν μειώσει καὶ νὰ τὸν βλάψῃ στὴν ὑπηρεσιακὴ του ἐξέλιξη καὶ οὕτε ἀπὸ τὸν κίνδυνο τῆς ἀθλιότητος παράλειψης στίς προαγωγές. Ἔτσι προσιμᾶ νὰ μὴ πολυσκαλίζει τὴν ἀντισυνταγματικότητα τῶν νόμων γιὰ νάχει ἐξασφαλισμένη τὴν καριέρα του. Κι' αὐτὸ τὸ οἰκοδόμημα διατυμπανίζεται συνεχῶς σὰν κράτος δικαίου. Ἐδῶ θὰ συμπληρώναμε μετὲς κράτος δικαίου ἀλλὰ μὲ ἄδικους νόμους.

2) Ἐδῶ καὶ 30 χρόνια 50.000 Ἕλληνες εἶναι σ' ἀναγκαστικὴ ξενιτιά χωρὶς νὰ τοὺς ἀναγνωρίζεται τὸ ἀναφαίρετο δικαίωμα τῆς πατρίδας. Βέβαια θὰ μοῦ πείτε ἡ ἐλληνικὴ κυβέρνηση ἔχει δεχθεῖ τὴν Δ. Δ.Α. πού τονίξε: στὸ ἄρθρο 15 ὅτι: «Κάθε ἀνθρώπος ἔχει τὸ δικαίωμα μιᾶς ἐθνικότητας. Κανείς δὲν θὰ στερηθεῖ ἀθαιρέτα ἀπὸ τὴν ἐθνικότητά του οὕτε ἀπὸ

τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ ἀλλάξη τὴν ἐθνικότητά του». Πῶς ἔμως συμβιβάζεται αὐτὸ μὲ τὴν διατήρηση τῶν μισαλλόδοξων ψηφισμάτων ποὺ στεροῦνται ὄχι νομιμότητας, ἀλλὰ καθε ἕνος ἀνθρωπισμοῦ. Ἡ ἔκπτωση ἀπὸ τὴν ἰθαγένεια συγχωρεῖται μόνο στὴν περίπτωση ποὺ ὁ ἰθαγενὴς ἀποκτήσει ἐκούσια ἄλλη. Συνεπῶς ἀφαίρεση τῆς ἰθαγένειας γιὰ λόγους πολιτικούς εἶναι ἀνεπίτρεπτη. Ἡ δημοκρατία δὲν δίδει τὸ φρόνημα. Ἡ υπέρσπιση τῆς ἀνθρώπινης ἀξιοπρέπειας ποὺ εἶναι πρωταρχικὴ ὑποχρέωση τῆς πολιτείας καὶ ποὺ ἀποτελεῖ ἄλλωστε κανένα δεσμευτικὸ κι ὄχι ἀπλῶς κατευθυντήρια ἀρχὴ μὲ κανένα τρόπο δὲν συμβιβάζεται: μὲ τὴν πολιτικὴν ποὺ ἀκολουθεῖται στὸ θέμα αὐτὸ καὶ ποὺ ὁ κυνισμὸς τῆς θυμίζει τὸν δεσποτισμὸ τοῦ Μακιαβέλλι.

6) Τὸ πανελλήνιο ζεῖ τὸ ὄραμα τῶν 100.000 συζύγων πεθαμένων γάμων ποὺ ἐκδιάζονται κατάφωρα ἀπὸ τοὺς πρώην συντρόφους τους. Ἡ κοντόφθαλμη καὶ ὑποκριτικὴ πολιτικὴ τῆς ἐκκλησίας δὲν τοὺς ἐπιτρέπει νὰ φτιάξουν τὴν ζωὴ τους καὶ νὰ νομιμοποιήσουν τὰ παιδιά τους ποὺ εἶναι παράνομα κατὰ τὴν πολιτεία. Ἡ οἰκογένεια ἔμως κατὰ τὴν Δ.Δ.Α. «εἶναι ἡ φυσικὴ καὶ βασικὴ θεμελιώδης μονάδα τῆς κοινωνίας καὶ δικαιοῦται νὰ ἔχει τὴν προστασία τῆς κοινωνίας καὶ τῆς πολιτείας».

γ) Ἐκεῖ ἔμως ποὺ ἡ ἀνθρώπινη ἀξιοπρέπεια κατανατᾷ κενὴ λέξη καὶ ὑποκριτικὴν δημαγωγία γιὰ τὴν κυβέρνησις εἶναι τὸ θέμα τῆς ἀναγκαστικῆς τῆς μητρότητας σὰν κοινωνικὸ λειτουργήμα. Τὸ 2ῶς ἄρθρο τῆς Δ.Δ.Α. διακηρύσσει πῶς «Ἡ μητρότητα καὶ τὸ παιδί δικαιοῦνται σὲ εἰδικὴ φροντίδα καὶ σφίθει». «Ὅλα τὰ παιδιά, νόμιμα καὶ μὴ, θὰ ἔχουν τὴν ἴδια κοινωνικὴ προστασία». Τὸ 21ο ἄρθρο τοῦ Συν) τὸς μας δὲ τονίζει: «Ἡ μητρότητα καὶ ἡ παιδικὴ ἡλικία τελοῦν ὑπὸ τὴν προστασία τοῦ κράτους». Ἡ διάταξη αὐτὴ μιλά μόνο γιὰ μέριμνα τῆς προστασίας τῆς μητρότητας κι ὄχι γιὰ ὑποχρέωση τοῦ κράτους. Ἡ μέριμνα αὐτὴ κατανατᾷ νὰ ἐξημερευεῖται ἀπὸ τοὺς ἐργοδότες σὰν ἀσυνείδητοι. Ὁ φόβος τῆς ἀπόλυτης ἐπικρέμεται κάθε φορά, ἐφ' ὅσον ἡ ὑποψήφια μητέρα δὲν προστατεύεται ἀπὸ τὸ νόμο. Κάθε ἐργοδότης μπορεί νὰ τὴν ἀπολύσει ἀρκεῖ νὰ εἶναι λιγότερο ἀπὸ 7 μηνῶν καὶ 18 ἡμερῶν. Μετὰ τὸ χρονικὸ αὐτὸ ὄριο, ὁ νόμος τὴν προστατεύει! Ἡ μέριμνα τοῦ κράτους ἐκφράζεται σὲ 6 ἐβδομάδες ἄδεια πρὶν καὶ μετὰ τὸν τοκετὸ καὶ σ' ἓνα ἐπίδομα 4.500 δρχ. (sic) γιὰ τὸν τοκετὸ ἐφ' ὅσον ἔχει συμπληρώσει σὰν ἐργαζόμενη τὰ δύο τελευταία χρόνια 200 μεροκάματα. Αὐτὰ ρυθμίζονται ἀπὸ μιὰ παμπάλαια Δ.Σ. ποὺ κυρώθηκε ἀπὸ τὴ βουλὴ τὸ 1920! Ἐδῶ καὶ 24 χρόνια ἀπὸ τὴν ψήφισι τῆς Δ.Σ. 103 ἀπὸ τὸν ΟΗΕ ποὺ ἀναγνωρίζει τὴν μητρότητα σὰν κοινωνικὸ λειτουργήμα καὶ μὴ κυβέρνησις δὲν προχώρησε στὴν κύρωσίν τῆς. Νὰ γιατί τὸ γυναικεῖο κίνημα ἔχοντας προμετωπίδα τὸ σύνθημα τοῦ Μ. Γκόργκιου πρὸς τὴς γυναῖκες «Μάνες, Γυναῖκες, σὲ σὰς ἀνήκει ἡ ψήφος, σὲ σὰς ἀνήκει τὸ δικαίωμα νὰ φτιάξετε νόμους. Ἡ ζωὴ ξεκινᾷ ἀπὸ σὰς καὶ πρέπει ὅλες σύσσωμες νὰ ὀρθώσετε τὸ ἀνάστημά σας γιὰ τὴν υπέρσπιση τῆς ζωῆς κατὰ τοῦ θανάτου» καλεῖται γιὰ τὴν ἰκανοποίησιν τῶν αἰτημάτων τους ποὺ θὰ τὴς ἐπιτρέψει νὰ ἐκπληρώσουν τὸ ρόλο τῆς μητέρας σὲ πλήρη ἀρμονία μὲ τὰ κοινωνικὰ τους καθήκοντα.

δ) Καθ' ὅτι ἀφορᾷ δὲ τὴν προστασία τῆς παιδικῆς ἡλικίας θὰ ἤθελε μισὸ περιοδικὸ γιὰ νὰ στηλι-

τεύσουμε τὴν ἀνοχὴ καὶ τὴν ἀδιαφορία τῶν ἀρμοδίων στὸ θέμα αὐτὸ. Στὸ μήνυμα γιὰ τὸ Διεθνὲς Ἔτος Παιδιοῦ, ὁ ὑπουργὸς κοινωνικῶν Ὑπηρεσιῶν κ. Δοξιάδης διατείνονταν «Ποῖος γονιὸς δὲν ἀγαπᾷ τὸ παιδί του; Ποῖος πολίτης θὰ ἀρνηθεῖ ὅτι ἡ καλὴ ἀνάπτυξη τῶν παιδιῶν μιᾶς χώρας εἶναι ἓνας ἀπὸ τοὺς πρώτους στόχους κάθε πολιτείας; Ποῖος πολιτικὸς καὶ ποῖα κυβέρνησις δὲν τονίζει ὅτι τὸ μέλλον τῆς χώρας ἐξαρτᾷται ἀπὸ τὰ παιδιά τοῦ σήμερα;». Ὁψιμο θέδαια τὸ ἐνδιαφέρον τῆς κυβέρνησης ποὺ δὲν μπορεί νὰ δικαιολογήσει τὴν ἀδιαφορία τῆς γιὰ τὸ αὐτὸ αὐτὸ πρόβλημα μιὰ καὶ οἱ ἀριθμοὶ ἀπὸ τὴς δικῆς τῆς στατιστικῆς εἶναι εὐγλωττοι. 100.000 παιδιά ἡλικίας 10—14 χρόνων παλεύουν καθημερινὰ γιὰ ἓνα κομμάτι ψωμί. Παιδάκια ἀδύνατα, ταλαιπωρημένα, ξεριζώνονται ἀπὸ τὸ σχολεῖο ἢ τὴν παρέα τῆς γειτονιάς γιὰ νὰ ριχτοῦν στὸ μεροκάματο καὶ νὰ πληρώσουν συχνὰ μὲ τὴ ζωὴ τους ἢ μὲ ἀναπηρία τὴν κρατικὴ ὑποκρισία καὶ τὴν ἐργοδοτικὴ κερδοσκοπικὴ μανία. Ὁ ἀριθμὸς τῶν παιδιῶν μέχρι 15 ἐτῶν ποὺ σκοτώθηκαν ἢ τραυματίστηκαν σὲ ἐργατικὰ ἀτυχήματα ξεπέρασε τὰ 800 παιδιά πέρυσι κι ἐφέτος ἴσως ξεπεράσει τὰ 1000. Ἀλλὰ ὁ πραγματικὸς ἀριθμὸς πρέπει γὰναι τριπλάσιος ἢ τετραπλάσιος τοῦ ἐπίσημου ἀναφερομένου γιατί οἱ ἐργοδότες δὲν παρουσιάζουν σὲς ἀσφαλιστικῆς καταστάσεις τοὺς ἀνῆλικους ἐργάτες ποὺ χρονησιοποιοῦν.

Τὴν τετραετία 72 — 76 ἡ παιδικὴ ἐγκληματικότητα αὐξήθηκε γύρω στὸ 600%. Τὸ 1974 ἀπὸ τὰ 714.140 παιδιά τῆς ἡλικίας 10 — 14 ἐτῶν μόνο 397.640 — δηλαδὴ ποσοστὸ 55,6% — ἔδωκαν τὸ δημοτικὸ σχολεῖο. Οἱ παιδοψυχίατροι ὑποστηρίζουν ὅτι οἱ ἀνῆλικοι ἐργαζόμενοι, μὲ τὴν καθημερινὴν καταπίεση ποὺ δέχονται, τὴς συνεχεῖς ἐντολές, τὴς παρατηρήσεις, τὴν κριτικὴν, εἶναι ἡ καταλληλότερη ἀνθρώπινη μάσα γιὰ τὴ δημιουργία κοινωνικῶν ἀτόμων μὲ συνειδησὴ καὶ ἰδεολογία δούλου. Ἡ παιδαγωγὸς κ. Ρόζα Ἰμβριώτη ὑποστηρίζει: «Σκεφθεῖτε τὴ μικρὴ παιδούλα ποὺ σουλάει λουλούδια ἢ τσίχλες σὲ νυκτερινὰ κέντρα. Σκεφθεῖτε τοὺς σωματικούς καὶ ἠθικούς κινδύνους ἢ καταπίεσις καὶ ἡ ἀδικία κάνει τὸ παιδί — ἀγῶρι ἢ καρῖτσι — νὰ μισεῖ τὴν κοινωνία, νὰ φτάνει στὴν ἀντικοινωνικότητα, στὴ διαφθορά. Σωματικὰ καὶ ψυχικὰ τὰ παιδιά αὐτὰ νύχτα μὲ τὴ νύχτα σαπίζουν».

Τὴ εἰρωνεία γιὰ τὸ ὄψιμο ἐνδιαφέρον τοῦ κ. ὑπουργοῦ μιὰ καὶ φέτος τὸ 1979 ἔχει καθιερωθεῖ σὰν ἔτος παιδιοῦ.

α) Τὸ ἄρθρο 5 παρ. 1 τοῦ Συν) τὸς ὀρίζει: Ὁ καθένας μπορεί ἐλεύθερα νὰ ἀναπτύσει τὴν προσωπικότητά του καὶ νὰ μετέχει στὴν οἰκονομικὴ κοινωνικὴ καὶ πολιτικὴ ζωὴ τῆς χώρας. Ἀλλὰ τὸ κράτος τῆς κυβέρνησης διακρίνει τὸς πολίτες σὲ «νομιμόφρονες = ἡμετέρους», ἡμιμακρῆς — δηλαδὴ «μὴ ἡμετέρους», ἀμακρῆς — δηλαδὴ ἀντιπάλους πολιτικούς καὶ ταξικούς».

6) Τὸ 14ο ἄρθρο ὀρίζει: «Ὁ καθένας μπορεί νὰ ἐκφράζει προφορικὰ, γραπτὰ καὶ μὲ τὸν Τύπο τοὺς στοχασμούς του. Ὅμως μὲ νόμο τῆς 4ης Αὐγούστου καθορίζεται εἰδικότερα ἡ ὑλοποίησιν αὐτοῦ τοῦ δικαιώματος».

Ἡ ἀφισκόλλησις — τὸ πιὸ προσετὸ εἶδος ἐλευθεροτυπίας — ἀπαγορεύεται καὶ δίδεται. Ἄρα τοὺς στοχασμούς του μπορεί νὰ διαδίδει ὅποιος πολίτης διαθέτει κάπου... ἓκατὸ ἑκατομμύρια γιὰ τὴν ἐκδοσὴ ἡ-

μερήσιες ἐφημερίδας. Τὰ κατάλοιπα τοῦ ἐμφυλίου πολέμου ὅπως ὁ Α.Ν. 942) 46 «Περὶ λήψεως μέτρων γιὰ τὴν καταστολὴ τῶν πολιτικῶν παθῶν» ποὺ ἐπι-καλοῦνται συστηματικὰ καὶ ἀφειδώλευτα οἱ ἀστυνομικὲς ἀρχές στὶς ἀπαγορευτικὲς διαταγές τους, λειτουργοῦν καὶ ἰσήμερα. Περιορισμοὶ συνδικαλιστικῶν δικαιωμάτων μὲ κυβερνητικὲς μεθοδεύσεις ὑπάρχουν στὶς καθημερινὲς καταγγελίες ποὺ δημοσιεύονται στὸ Τύπο καὶ στέλνονται στὸς ἐκπροσώπους τῶν κομιμάτων καὶ τῆς κυβέρνησης, ἀκόμα καὶ σὲ διεθνή ὄργανα.

Ἡ ἔκθεσις Μπλανσάρ ἦταν ἀποκαλυπτική. «Οἱ συνθήκες ἐργασίας στὴν Ἑλλάδα εἶναι ἄθλιες» εἶχε δηλώσει ἡ ἐπιτροπὴ τοῦ Δ.Γ.Ε. Τὰ «κοινωνικὰ φρονήματα» καμιοφλαρισμένα σὰν «εἰδικὰ προσόντα» γιὰ ὀρισμένους κατηγορίες ὑπαλλήλων ἐξακολουθοῦν νὰ ἰσχύουν. Τὸ φακέλλωμα καρτελοποιήθηκε πιστημο-νικά.

4) Ἐπίσης δὲν ἐπικυρώθηκε ἡ Δ.Σ. ἀστικῶν καὶ πολιτικῶν δικαιωμάτων μὲ τὴν ὁποία τὰ κράτη ἀναλαμβάνουν τὴν ὑποχρέωση νὰ προστατεύουν τοὺς πολίτες τους ἀπὸ κάθε σκληρῆ, ἀπάνθρωπη ἢ ἐξευτελιστικὴ μεταχείριση — κώρια ἀπὸ τὴν πλευρὰ τῆς κρατικῆς ἐξουσίας. Ἀναγνωρίζει σὲ κάθε ἄνθρωπο τὸ δικαίωμα στὴ ζωὴ, τὴν ἐλευθερία, τὴν ἀσφάλεια καὶ τὴν προστασία τοῦ ἰδιωτικοῦ βίου. Ἀπαγορεύει τὴν ἐλευθερία τῆς σκέψης, τῆς συνείδησης, τῆς ἔκφρασης γνώμης, τῆς θρησκείας, τῶν εἰρηνικῶν συγκεντρώσεων.

3) Τὴ Δ.Σ. γιὰ τὴν κατάρχιση καὶ τιμωρία τῶν φυλετικῶν διακρίσεων.

5) Τὸ Πρωτόκολλο τῆς παραπάνω Δ.Σ. γιὰ τὰ ἀστικά καὶ πολιτικά δικαιώματα ποὺ δίνει τὸ δικαίωμα ἀτομικῆς προσφυγῆς στὰ ἄτομα ποὺ ὑποστηρίζουν ὅτι στὸ πρόσωπό τους παραβιάζονται τὰ δικαιώματα ποὺ προστατεύει ἡ Σύμβασις. Τὸ ἴδιο ἰσχύει καὶ μὲ τὴν Σύμβασις τῆς Ρώμης γιὰ τὰ ἀνθρώπινα δικαιώματα. Δὲν ἐπικυρώθηκε τὸ ἄρθρο ποὺ προβλέπει τὴν ἀτομικὴ προσφυγὴ τοῦ πολίτη στὴν Ἐπιτροπὴ Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης καὶ τὸ κεφάλαιο ποὺ ἀναφέρεται στὴ δικαιοδοσία τοῦ Δικαστηρίου Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων. Ἔτσι ὁ Ἕλληνας πολίτης — ὅπως καὶ ἐπὶ δικτατορίας — δὲν μπορεῖ νὰ προσφύγει στὴν Ἐπιτροπὴ Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων, ἀλλ' οὔτε καὶ τὸ Εὐρωπαϊκὸ Δικαστήριον ἔχει δικαιοδοσία γιὰ τὴν Ἑλλάδα.

Αὐτὸ τὸ αὐταρχικὸ ἐποικιοδότημα ποὺ ἔχτισε ἡ κυρίαρχη τάξις γιὰ νὰ ἐξυπηρετεῖ τὰ συμφέροντά της δὲν παρατηρεῖται μόνο στὴν Ἑλλάδα. Ἀντίθετα σ' ὅλο τὸ δυτικὸ κόσμιο ἡ οἰκονομικὴ καὶ ἡ θεσμικὴ κρίσις συμβαδίζουν καὶ ἐπιτείνονται: οἱ μεγάλες πολυε-

θνικὲς ἐταιρεῖες καὶ τὰ μονοπώλια ἐπακτεῖνουν τὴν κυρίαρχία τους, οἱ ἐλευθερίες συρρικνώνονται, ἡ ἐξουσία γίνεται ὀλοένα καὶ πλεὺς αὐταρχικὴ. Κι εἶναι ἀπόλυτα φυσιολογικόν. Ὁ καπιταλισμὸς στὸ κρατικομονοπωλιακὸ στάδιο, ὀξύνει στὸ ἔπακρο τὶς ἀντιφάσεις τοῦ συστήματος. Στὸ θεσμικὸ ἐπίπεδο, ἡ λύσις τῶν ἀντιθέσεων αὐτῶν ἀπαιτεῖ αὐξανόμενη στεγανοποίησις τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας καὶ περιορισμὸ τῶν λαϊκῶν ἐλευθεριῶν. Ἡ κυρίαρχη ἀστικὴ τάξις καὶ ἡ μονοπωλιακὴ τῆς ἡγεσίας ἐγκαταλείπουν συνεχῶς καὶ τὰ τελευταῖα συνθήματα τοῦ μακρόμενου φιλελευθερισμοῦ. Οἱ θέσεις τοῦ ὀφθαλμιστοῦ J.S. MILL γιὰ τὸ χρησιμοθηρικὸ κράτος ἔχουν ξεχαστει τελείως μὴ καὶ τὸ σύστημα ποὺ θὰ μπορούσε ν' ἀδιαχειριστεῖ τὴ στενότητα τῶν μέσων, μὲ τρόπο ποὺ νὰ ἐκανοποιεῖται τὸ μέγιστο δυνατὸ τῶν προσωπικῶν ἀπαιτήσεων κάθε ἀτόμου χωρὶς νὰ διέπεται ἀπὸ τὸ παρεμβατικὸ σύστημα κρατικῆς διοικήσεως ἔχει ἀντικατασταθεῖ ἀπὸ τὸ Κ.Μ.Κ. ποὺ διέπεται ἀπὸ τὸ παρεμβατικὸ σύστημα κρατικῆς διοικήσεως ποὺ στόχο ἔχει τὴν ἀπόλυτη ἐξυπηρέτησις τῶν συμφερόντων τῆς κυρίαρχης ἀστικῆς τάξεως. Ὅσο γιὰ τὸ κοινωνικὸ κράτος ἂν καὶ δὲν ἔχει σχέση μὲ τὴν γῆσο Οὐτοπία τοῦ THOMAS MORE ἐντούτοις ἀποδείχθηκε μὴ οὐτοπία. Μᾶλλον ἀναγκαῖο κακόν, ἐφόσον δὲν φάνηκε νὰ ὑπάρχει ἄλλη ἐναλλακτικὴ λύσις, ποὺ θὰ ἐπέτρεπε νὰ ἐπιτευχθεῖ σκληρὴ παραγωγικότητα μὲ ταυτόχρονη κατάλυσις τῆς ἀλλοτριωτικῆς μεταφορᾶς ἐργασίας. Ἡ ἀρχικὴ ἀντίφασξις τοῦ συστήματος τῆς ἐκμετάλλευσξις ἀνθρώπου ἀπὸ ἄνθρωπο δὲν ξεπερνιέται πλεὺς μὲ μπαλλώματα. Ἡ ἀνάγκη γιὰ ἀλλαγὴ ἔχει ὀρμιάσει. Ὅλοι μας κατανοοῦμε πῶς οἱ θεμελιτικὲς ἀρχές τῆς Πολιτείας, σὰν «δημοκρατικὸ κράτος δικαίου» εἶναι ὑποκριτικὲς καὶ χρεωκοπημένες. Καὶ δὲν ἔχουμε παρὰ νὰ συμφωνήσουμε μὲ τὸ κορυφαῖο πεζογράφο μας Δημήτρη Χατζῆ, ποὺ προσδιόρισε τὴν νεοελληνικὴ πραγματικότητά μὲ τὰ ἀκόλουθα λόγια: «Ὁ παλιὸς κόσμος πέθανε. Πέθανε ἡ ἰδεολογία του, ὁ μῦθος του, ἡ ἠθικὴ του. Ἀπ' τὸ ἄλλο μέρος, νὰ στέκομαι ἀκόμα μὲ τὴν ἄρνησις καὶ τὴν ἀμφισβήτησις, μὲ τὸ σπάσιμο στὴ μορφὴ εἶναι τὸ ἴδιο σὰ νὰ θέλω νὰ παραδιάσω κάποιες πόρτες ὀριστικὰ ἀνοιγμένες». Κι εἶναι πραγματικὰ μάταιο νὰ περιμένουμε νὰ δώσει πνοὴ στὶς πεθαμένους ἀρχές τοῦ ὀπαλιὸς κόσμου τῆς ὑποκρισίας μὲ τὴν συντηρητικὴ ἀντίληψιν καὶ τὴν ἀνίκανη ὁργάνωσις. Αὐτὸς εἶναι πλεὺς χρεωκοπημένος, αὐτοκαταδικασμένος νὰ παραπαλεῖ στὸ τέλειον τῆς ρουσφετολογικῆς συναλλαγῆς. Κι ἀνίκανος γιὰ δημοκρατικὴ ἀνάταξις.

Μιῆγιαλης Γρηγόρης
Νέος Σκοπὸς 9-1-79

ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ

Συνέχεια ἀπὸ τὴν σελίδα 11
τος στὴ δουλειὰ ποὺ προκλήθηκε ἀπὸ φόβο, ἢ γαστροραγία. Ἡ καταπλάκωσις ἐργάτη κατὰ τὴ μεταφορὰ κορμῶν μὲ αὐτοκίνητο. Ἡ κατὰ τὴν ὥρα τοῦ ψεκασμοῦ βλάβη στὸ μάτι ἀπὸ παρωτίτιδα, κάτω ἀπὸ ἄσχημες συνθήκες δουλειᾶς. Ἡ πρόκλησις θα-

νάτου ἀπὸ συγκοπὴ τῆς καρδιάς, ἀπὸ ἐντατικὴ συνεχῆ καὶ πολὺ κοπιαστικὴ δουλειὰ. Ἡ πνευματικὴ πάθησις ἀπὸ ἀπασχόλησις σὲ περιβάλλον μὲ ὑγρασία. Ἡ πάθησις στὰ μάτια ἀπὸ σκόνη σιμιέντου.

Μπροστὰ στὴν ἀδιαφορία τοῦ κράτους καὶ τῆς ἐργοδοσίας, οἱ ἐργαζό-

μενοι ἀντιτάσσουν τὴν πάλη τους γιὰ καλύτερες συνθήκες δουλειᾶς.

Πηλαίβουν ἐνάντια στὴν ἐντατικοποίηση τῆς δουλειᾶς καὶ πιστεύουν πῶς μόνο μέσον ἀπὸ ἀγωνίες θὰ καταχτήσουν τὰ δικαιώματα τους γιὰ μὴ πλεὺς ἀνθρώπινη ζωὴ

ΚΟΤΟΛΑ ΖΩΗ

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ

(Ο άγνωστος πού χτες μιάς τηλεφώνησε
και γέλαγε χυδαία
έξαφανίστηκε
στα ύπογεια τής νύχτας).

Τò θράδυ όμως έμεις θα κλέφουμε
κόκκινα γαρύφαλλα
άπο τούς κρεμαστούς κήπους τών σπιτιών
— σύμφωνα με τò νόστιμο έθιμο —.

Προσφορά στη σταυρωμένη
Έπανάσταση
πού θα ρουφάει τò κόκκινο
των λουλουδιών
και θ' άνασταίνεται.

ΟΛΓ ΑΝΤΩΝΙΑΔΟΥ
Μαθήτρια

(«Σάν νοιώσεις...»)

Σάν νοιώσεις τή δημιουργία να γεννιέται
μέσ' στις φλέβες σου,
σάν δεις ότι υπάρχουν άνοιξες
για σένα ακόμα,
σάν δè σε κούρασε, όπως λένε, ή προσμονή
της ανάστασης.
σάν τò πιστεύεις πώς αύριο θα ξεμερώσει
ή μέρα γιοιάτη ύποσχέσεις,
σάν νοιώσεις...
Σάν νοιώσεις τή δημιουργία να γεννιέται
μέσ' στις φλέβες σου,
έλα να δημιουργήσουμε μαζί.

ΚΥΡ. ΚΟΥΝΟΥΠΗΣ. '74
'Αλεξ) πολη

Διάκοσμος

Φάνταζαν 'κει, στην κεντρική
είσοδο
του στρατοπέδου:
Με μεγάλα γράμματα ή ευχή
«ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ»
Βάγια πολλά
και λουλούδια,
πολλά λουλούδια πάνω στην άψίδα
Μπροστά - μπροστά
ξερόδεξα της πύλης
δυο καλογουαλισμένα α
πολυβόλα...

Ν. Σκοπός — Σέρρες — Μάης '78
ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΚΟΥΝΟΥΠΗΣ

Στατιστική

'Ακιμάζει ο πολιτισμός μας!
Νά, για παράδειγμα
σας αναφέρω τούτο:
Οι στατιστικές λένε
«Η πείνα σκοτώνει
σαράντα παιδιά
τò λεπτό...»
Οι στατιστικές τò λένε...
Κι έμεις;
'Αλήθεια, καφέ θαρύγλυκο
ή μέτρο,
πώς τόν πίνετε.

'Ιούνης '78
ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΚΟΥΝΟΥΠΗΣ

Μιά μέρα στο σχολείο

Άπο τò τίτλο: «Η εκπαίδευση, σά μέσο άνατροπής του κατεστημένου»

Τι έμαθες στο σχολείο σου σήμερα
άγαπημένο μου μικρό αγόρι;
Τι έμαθες στο σχολείο σου σήμερα
άγαπημένο μου μικρό αγόρι;
"Έμαθα ότι άπο τήν Ουάσιγκτον ψέ-
(μα ποτέ κανείς δέν άκουσε
έμαθα ότι: ο στρατιώτης τò χάρο πο-
(τè δέν άντάμωσε
έμαθα ότι ή λευτεριά είναι για τόν
(καθένα

να τί ο δάσκαλος ειπε σε μένα
και να τί έμαθα στο σχολείο.
Τι έμαθες στο σχολείο σου σήμερα
άγαπημένο μου μικρό αγόρι;
Τι έμαθες στο σχολείο σου σήμερα
άγαπημένο μου μικρό αγόρι;
"Έμαθα ότι τόν άστυφύλακα να βλέ-
(πω πρέπει μ' έμπιστοσύνη

έμαθα ότι: μπροστά σε τίποτα δè στα-
(ματάει ή δικαιοσύνη
έμαθα ότι: οι δολοφόνοι πεθαίνουν
(πάντα για τὰ δικά μας κρίματα
ακόμα κι αν οι δικαστές μας κάνουν
(και παραπατήματα
και να τί έμαθα στο σχολείο μου
(σήμερα

να τί έμαθα στα σχολεία.
Τι έμαθες στο σχολείο σου σήμερα
άγαπημένο μου μικρό αγόρι;
Τι έμαθες στο σχολείο σου σήμερα
άγαπημένο μου μικρό αγόρι;
"Έμαθα ότι ή κυβέρνηση μου δυνατή
(πρέπει να είναι: σά λιοντάρι
έμαθα ότι ποτέ δέν έχει άδικο, όπως
άπόφαση κι αν πάρει
ότι: στους ήγγετες μας μπροστά τὰ χα-
(ρίσματα όλων μας είναι άμαντα

και ότι: θα τούς εκλέγουμε στον αιώ-
(να μας τόν άπαντα
και να τί έμαθα στο σχολείο μου σή-
(μερα
να τί έμαθα στο σχολείο.
Τι έμαθες στο σχολείο σου σήμερα
άγαπημένο μου μικρό αγόρι;
"Έμαθα τόν πόλεμο να μη βλέπω
(σάν κακό μεγάλο
έμαθα για τις νίκες μας σε χρόνο
(άλλο
ότι: πολεμήσαμε στη Γερμανία και
(στη Γαλλία
και ότι κάποτε θάρθει και για μένα
(ή μεγάλη ευκαιρία
και να τί έμαθα στο σχολείο μου σή-
(μερα
να τί έμαθα στο σχολείο.

Π.Σ.

ΕΡΕΥΝΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΙΝΗΣΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

Στή χώρα μας τὸ βιβλίο γοσει. Σύμφωνα με προδιαγραφές τῆς ΟΥ ΝΕΣΚΟ ἀναλογοῦν 3 τουλάχιστον διδλία σὲ κάθε κάτοικο καὶ ἕνας ὑ- πάλλληλος γιὰ κάθε 4000 τόμους βι- βλίων. Πράγμα πὸ δείχνει ὅτι μᾶς λείπουν 24.000.000 τόμοι βιβλίων.

Αὐτὰ καὶ πολλὰ ἄλλα τόνισαν ἐκ- πρόσωποι τοῦ Συλλόγου Ἐκδοτῶν Βιβλιοπωλῶν Ἀθηνῶν σὲ συνέντευξη τύπου πὸ ἔγινε με ἀφορμὴ τὴν πρῶ- τη γιορτὴ τοῦ βιβλίου πὸ λειτουργη- σε στὴν Κηφισιά.

Ἀκόμα εἶπαν ὅτι:

● Στὴν Ἑλλάδα τὸ 1974 διατέ- θηκαν γιὰ τίς βιβλιοθήκες 1 δρχ. καὶ μιτὴ δεκάρα!!! γιὰ κάθε κάτοι- κο ἐνῶ στὴν Δανία τὴν ἴδια χρονιά 500 δρχ. κατ' ἄτομο.

● Στὴν Οὐγγαρία τὸ 1976 κυ- κλοφόρησαν 96.000.000 ἀντίτυπα βι- βλίων καὶ οἱ βιβλιοθήκες θάνεισαν περίπου 60.000.000. Τὴν ἴδια χρο- νιά στὴν Ἑλλάδα κυκλοφόρησαν πε- ρίπου 3000 τίτλοι βιβλίων, πράγμα πὸ σημαίνει ὅτι μεταξὺ τῶν 2 χω- ρῶν ἡ σχέση εἶναι 1 πρὸς 10.

Ἡ προσφορὰ βιβλίου στὴν πόλη μας, ἀλλὰ ἀκόμη καὶ σ' ὅλη τὴν ἐ- παρχία θὰ μπορεῖ νὰ εἶναι πάρα πολ- λὸ ἐποικοδομητικὴ στὸν ἀγῶνα γιὰ μιὰ σωστὴ μεταρρύθμιση. Κάτω ἀπ' αὐτὸ τὸ πνεῦμα, σ' αὐτὸ τὸ τεῦχος μας, γίνεται μιὰ προσπάθεια νὰ δοῦ- με σὲ ποιὸ βαθμὶο διαδάζεται τὸ βι- βλίο στὸ χῶρο μας καὶ ποιά προ- βλήματα ὑπάρχουν γύρω ἀπὸ τὴν

Τοῦ Στέλιου Σαουλιδῆ

διακίνησή του. Ἀκόμη καὶ τίς προ- σπεικές πὸ ὑπάρχουν γιὰ τὴ νά- νάπτυξη τῆς κυκλοφορίας του.

Βιβλιοπωλεῖο («Σωκράτης»)

«Θὰ ἦθελα νὰ εὐχαριστήσω τὸ σύλ- λογό σας γιὰ τὴν προσπάθεια τῆς ἔ- ρευνας πὸ ἀναφέρεται στὸ βιβλίο.

Πιστεύω ὅτι ἡ ἔρευνα αὐτὴ θὰ γίνει μιὰ καλὴ ἀρχὴ καὶ θὰ κινήσει τὸ ἐνδιαφέρον πολλῶν ἀνθρώπων ὡ- στε νὰ ἔρθουν σὲ περισσότερη ἐπαφή με τὸ βιβλίο καὶ σὰν ἀποτέλεσμα αὐ- τοῦ θὰ ἔχουμε τὴν ἀνοδο τοῦ πολιτι- στικοῦ ἐπιπέδου στὸν τόπο μας.

Ἀπαντῶ στὴν ἐρώτησή σας:

Βιβλία ἀγοράζονται, ἀλλὰ ἔγι- τόσα ὅσα πρέπει, γιὰ πολλοὶ ἀκό- μη δὲν ἔχουν μάθει τὴν χρησιμότη- τὰ του. Εἶναι χαρακτηριστικὸ ὅτι ἀ- γοράζονται βιβλία ἀνάλογα με τὸ χροῖμα καὶ τὸν χῶρο τῆς βιβλιοθή- κης τους.

Ἐπάρχουν πολλοὶ πὸ δὲν διαβά- ζουν βιβλία καὶ ορισκόμενοι σὲ διά- φορες συζητήσεις μένουν ἔξω ἀπὸ τὴ συζήτηση. Τότε κεντρίζονται ἀπὸ ἐνδιαφέρον γιὰ τὸ βιβλίο καὶ γίνον- ται οἱ πὸ δύσκολοι ἀγοραστὲς.

Θέλουν νὰ βροῦν ὅλα τὰ θέματα μέσα σὲ 3—4 βιβλία καὶ δυστυχῶς δὲν εἶναι εὐκολο.

Ἐπάρχουν καὶ ἄνθρωποι πὸ δια- βάζουν καὶ ἔχουν τί θέλουν, ὅπως εἶναι οἱ φοιτητὲς σὲ ἀρκετὰ μεγάλο βαθμὶο, πὸ δυστυχῶς δὲν βρίσκονται γιὰ πολὺ καιρὸ στὴν πόλη μας. Τὸ ποσοστὸ πὸ μελετᾷ τὸ βιβλίο εἶναι ερίπου 6% καὶ ἡ οἰκονομική τους εὐ- χέρεια εἶναι μικρὴ.

ΜΑΘΗΤΕΣ: Οἱ μαθητὲς δὲν δια- βάζουν τὸ βιβλίο σὲ ἐκανοποιητικὸ βαθμὶο. Κατὰ τὴ γνώμη μου ὁ λόγος πὸ δὲν διαδάζεται τὸ βιβλίο εἶναι ὅτι ἀπασχολοῦνται πολὺ με τὰ μα- θήματά τους λόγω τῶν πολλῶν ὡ- ρῶν πὸ ἔχουν στὸ σχολεῖο καὶ γιὰ τὸ διάβασμα τῶν σχολικῶν βιβλίων. Καὶ φυσικά ἀν βροῦν λίγο ἐλεύθερο χρόνο τὸν καταναλίσκουν σὲ δικὰ τους ἐνδιαφέροντα.

Βιβλία με μεγαλύτερη κίνηση εἶ- ναι: λογοτεχνικά, ἱστορικά, ποίηση.

Διάδοση βιβλίου: Σπουδαῖος λό- γος γιὰ τὴν διάδοσή του εἶναι ἡ δια- φήμιση μέσω τηλεοράσεως, ραδιοφῶ- νου. Ἐδῶ ὅμως χρειάζεται μεγάλη προσοχή γιὰ ὅτι διαφημίζεται δὲν θὰ πεί ὅτι εἶναι σωστὸ καὶ καλὸ. Πρέπει νὰ γίνεται σωστὴ ἐνημέρω- ση τῶν ἀνθρώπων γιὰ τὴν ἐπιλογή καὶ χρησιμότητα τοῦ βιβλίου ἀπὸ ραδιόφωνο καὶ τηλεόραση. Ἀκόμη δέ, νὰ ἀσχοληθοῦν, ὁ τύπος, οἱ ἐκ- πολιτιστικοὶ σύλλογοι, γιὰ ἵναι: λυπηρὸ νὰ γνωρίζουμε ἕνα ποδοσφαι- ριστὴ ἀπὸ μιὰ ἄκρη τῆς γῆς καὶ ὄχι: τοὺς Ἑλληνας συγγραφεῖς».

Σ. ΔΟΓΑΝΟΓΛΟΥ

ΛΕΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΓΕΩΘΕΡΜΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΜΑΣ

Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 14

μικροῦ πεδίου μπορεῖ νὰ ἀρχίσῃ ἡ ἐ- φαρμογὴ τῆς ἐνέργειας δηλ. ἡ ἐκ- μετάλλευσή της.

Οἱ κυριώτεροι τομεῖς ἐφαρμογῆς τῆς γεωθερμικῆς ἐνέργειας εἶναι:

α) Ἀνάπτυξη θερμοκηπίων πὸ θὰ θερμαίνονται: ἀπ' τὸ πηγαῖο ζε- στὸ νερὸ με πρῶτο λαχανικά, ὀπω- ρικά, κηπευτικά ἄνθη καὶ φυτοφάρ- μακα στὰ ὁποῖα θὰ ἀπασχοληθοῦν πάνω ἀπὸ 20.000 ἄτομα.

β) Παραγωγή ἠλεκτρικῆς ἐνέρ- γειας: Ἄν ἔχουμε ξηρὸ ἀτμὸ με πί- εση αὐτὸς, ἀφοῦ καθαριστεῖ διοχε- τεύεται σὲ ἠλεκτροπαραγωγὸς στρο- βίλους κα ἱπαράγεται ἠλεκτρικὴ ἐ- νέργεια. Μιὰ μόνο γεώτρηση ξηροῦ ἀτμοῦ μπορεῖ νὰ δώσει: μέχρι 80. 000.000 κιλοβατῶρια τὸ χρόνο.

γ) Ἀνάπτυξη γεωργικῶν βιομη- χανῶν πὸ θὰ χρησιμοποιηθοῦν πρῶ-

τες ὅλες ἀπὸ τὰ θερμοκήπια καὶ γιὰ τὴν λειτουργία τους πηγαῖο θερμὸ νερὸ.

δ) Ἀνάπτυξη πτηνοτροφικῶν, κτηνοτροφικῶν ἢ καὶ ἰχθυοτροφικῶν μονάδων με θέρμανση ἀπὸ τὸ θερμὸ νερὸ τῶν γεωτρήσεων.

ε) Γιὰ τὴν θέρμανση τῶν κτιρίων μέχρι καὶ σὲ ἀπόσταση 30 χιλιομ. ἀπὸ τὴν γεώτρηση παρκαγωγῆς. Στὴν Ἴσλανδία χρησιμοποιεῖται: ζεστὸ νερὸ ἀπὸ τὸ 1910 καὶ σήμερα ὅλα τὰ σπίτια τῆς πρωτεύουσας Ρένγκιαβίκ θερμαίνονται ἀπὸ γεωθερμικὴ ἐνέρ- γεια.

στ) Ἀνάπτυξη κέντρων λουτρο- θεραπειᾶς, πὸ θὰ περιλαμβάνουν συγ- χρόνως ἀθλητικά καὶ νοσηλευτικά κέντρα, πράγμα πὸ θὰ προσελκύσει τουρισμὸ ἀπὸ τὸ ἐσωτερικὸ καὶ τὸ ἐ- ξωτερικὸ.

Σ' ὅλα αὐτὰ πρέπει νὰ προσθέσου- με ὅτι: ἡ γεωθερμικὴ ἐνέργεια εἶναι:

κατὰ πολὺ λιγώτερο δαδαερὴ ἀπὸ τὴν κλασσικὴ ἢ τὴν πυρηνικὴ ἐνέρ- γεια, πὸ μολύνουν τὸ περιβάλλον ὄχι: μόνο στὴν διάρκεια τῆς λειτουρ- γίας τῶν μονάδων, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν ἐξόρυξη, τὴν μεταφορὰ καυσί- μων κλπ.

Ἄπ' ὅλα τὰ παραπάνω φαίνεται: πόσο σημαντικὴ εἶναι ἡ προσφορὰ τῆς γεωθερμικῆς ἐνέργειας γιὰ τὸν τόπο μας ἢ ὁποῖα μπορεῖ νὰ ἀποτε- λέσει καὶ ἕναν ἀπὸ τοὺς βασικοὺς πα- ράγοντες γιὰ μιὰ ανεξάρτητη οἰκονο- μικὴ πολιτικὴ.

Παρ' ὅλα αὐτὰ χαρακτηριστικὴ εἶ- ναι ἡ κυβερνητικὴ ἀδιαφορία καὶ γιὰ τὸ θέμα αὐτὸ ὅπως καὶ γιὰ ἄλ- λες πηγὲς ἐνέργειας με ἀποτέλεσμα νὰ τίς ἐκμεταλλεύονται: τὰ γτόπια καὶ περισσότερο τὰ ξένα μονοπώλια. Μιὰ τέτοια ἀξιοποίηση τους ὅπως εἶ- ναι φυσικὸ εἶναι: ἀντίθετη με τὰ συμ- φέροντα τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ τόπου.

ΓΝΩΡΙΜΙΑ ΜΕ ΤΟΝ Μ.Γ.Σ. "ΟΡΦΕΑ",

Το Δ.Σ. του όμιλου «ΟΡΦΕΑΣ» Σερρών στο διάστημα της θητείας του αντιμετώπισε δυο κατηγορίες προβλημάτων. Τα κοινά σε όλα τα εκπολιτιστικά σωματεία της επαρχίας όπως είναι η οικονομική ανέχεια — σοβαρό εμπόδιο στην εκτέλεση του προγράμματός του — ή έλλειψη ζωντανής συνεργασίας με τα μεγάλα κέντρα, το χάσμα ανάμεσα στη νέα γενιά και στην παλιά, ή ατροφική επικοινωνία με τις πλατιές μάζες του λαού κ.λ.π. Και τα ειδικότερα προβλήματα που κατατρίβουν τον όμιλό μας, όπως είναι το θαρύ του παρελθόν που δημιουργεί επαυξημένες εθύνες σε κάθε νέα διοίκηση, ή διάβρωση της έφραξίας που στρέβλωσε την πορεία του και αλλοίωσε σε μεγάλο βαθμό την ποιοτική στάθμη αρκετών μελών και όρισμένων στελεχών του κ.λ.π.

Από τα προβλήματα αυτά άλλα έλυσε και άλλα όχι.

Μερικά από τα προβλήματα που αντιμετώπισε με επιτυχία είναι:

1) Επισκεύασε και συντήρησε με μεγάλες οικονομικές θυσίες το παλιό και ιστορικό κτίριο του «Ορφέα» και έτσι κατάφερε να μη σταματήσει η λειτουργία της μοναδικής αίθουσάς του, που φιλοξενεί τις πολιτιστικές εκδηλώσεις όλων των σωματείων της πόλης μας.

2) Δημιούργησε με άμισθη προσωπική εργασία πολλών μελών του εκθετήριο. Ο εύπρωσιαστός αυτός χώρος έγινε ζωντανό παράδειγμα κάθε σερραϊκής καλλιτεχνικής παρουσίας.

3) Ίδρυσε πινακοθήκη ή οποία περιλαμβάνει αξιόλογους πίνακες όλων των τόπων μας και ξένων ζωγράφων.

4) Ίδρυσε φωτογραφικό αρχείο με σπάνιες παλιές φωτογραφίες από την ζωή της πόλης μας και την καλλιτεχνική δράση του όμιλου. Η πολύτιμη αυτή συλλογή εκτίθεται μόνιμα σε ειδική αίθουσα του «Ορφέα».

5) Άρχισε τη συγκέντρωση όλων (έγγραφα, ταινίες, σκεύη, μουσικά όργανα κ.ά.) για τη λειτουργία έθνολογικού και λαογραφικού μουσείου στις νέες αίθουσες του όμιλου.

6) Συγκρότησε τη «φολκλορική ομάδα» από Σερραίους χορωδούς και μουσικούς με σκοπό την καταγραφή, διάδοση και αξιοποίηση της λαϊκής

μας μουσικής. Οι εμφανίσεις του συγκροτήματος αυτού δυο φορές στην πόλη μας στο Σιδηρόκαστρο, Ηράκλεια, Γουμένισσα, στέφθηκαν με μεγάλη επιτυχία.

7) Ίδρυσε το «Πειραματικό Θέατρο» που εμφανίστηκε στις Σέρρες και άλλου με έργα Καφταντζή και Μπρέχτ.

Είναι περιττό να τονιστεί η τεράστια σημασία και η συμβολή ενός τέτοιου ούσιαστικού όργανου στην ορφοποίηση της σκέψης και των αισθημάτων του σερραϊκού λαού.

Το «Πειραματικό Θέατρο» ετοιμάζεται τώρα με νέα έργα για μια πλατεία περιοδεία και τη συμμετοχή του στο φεστιβάλ τον Άπριλ στην Θεσσαλονίκη.

8) Ανέλαβε την έκδοση του περιοδικού «Πνευματική Στέγη» επιδιώκοντας:

α) Να επιστημάνει τα τοπικά πολιτιστικά προβλήματα και να υποδείξει τρόπους λύσης τους.

Στόν τομέα των δημόσιων σχέσεων άνοιξε τις πόρτες του «Ορφέα», προσπαθώντας να κάνει τον όμιλο αγαπητό και προσίτο σε όλους τους Σερραίους, όπως δηλαδή ήταν όταν πρωτοδιδρύθηκε.

Αποτόλμησε και υπερνικώντας όλα τα συμφορόντα και αντιδράσεις, παροχώρησε με αντιπαροχή το δικό του της οδού Κωσσοπούλου να γίνει χριστιανική οικοδομή. Έτσι το όνειρο δεκαετιών έγινε πραγματικότητα.

Σε λίγο ο όμιλος θα απαλλαγεί από το άγχος της οικονομικής έπαισις και υποτέλειας. Και θα διαθέτει εκτός από τη άλλη και μια την πιο κεντρική, μεγάλη και άρτια αίθουσα της πόλης μας για να μπορεί να ανακαλύψει ανέωλτα τις δραστηριότητές του. Μα και να φιλοξενήσει και διοηθεί όλους τους Σερραίους ιδιαίτερα τους νέους να δραστηριοποιηθούν και να συμβάλουν έτσι, αν είναι χίτσι, στην προκοπή αυτού του τόπου.

Όργανωσε τέλος για το κοινό μια πλούσια σειρά εκδηλώσεων (μουσικές, εικαστικές, θεατρικές, φιλολογικές), ανεδαφισμένης ποιοτικής στάθμης.

Μερικές απ' αυτές που έγιναν με δυνάμεις όρφικες είναι:

30.1.1977: Συναυλία της παιδικής μαντολινάτας στη Νιγρίτα.

17.4.1977: Έκθεση σερραϊκού διελίου.

24.4.1977: Μουσική βραδυά για τα 150 χρόνια από το θάνατο του Μπετόβεν.

15.5.1977: Συναυλία της μικτής χορωδίας και μαντολινάτας στα Τρίκαλα.

21.5.1977: Συναυλία στη Νάυσα

22.5.1977: Συναυλία στη Φλώρινα.

28.6.1977: Συναυλία στην Ακρόπολη Σερρών.

27.1977: Συναυλία στην Αθήνα 23—25 Σεπτ. 1977: Διοργάνωση του Β' Παμβορειοελλαδικού Φεστιβάλ Χορωδιών.

27.10.1977. Μουσικοφιλολογική βραδυά αφιερωμένη στο μεγάλο ΟΧΙ

30.10.77. Συναυλία στη Ν. Πέτρα .

17.11.1977. Βραδιά αφιερωμένη στα 40 χρόνια από το θάνατο του Λόρκα.

22.1.1978: Συναυλία στο Σιδηρόκαστρο (γιορτή Παλατιδής) .

5.3.1978: Συναυλία του «Φολκλορικού Συγκροτήματος» στη ΣΠΕ.

8.3.1978: Συναυλία του «φολκλορικού» στο Σιδηρόκαστρο.

19.3.1978: Εκδρομή των συγκροτημάτων του όμιλου στην Εάνθη για τις λαογραφικές γιορτές.

26.3.1978: Συμμετοχή του «φολκλορικού» στη γιορτή των φοιτητών (Κρόνος) .

2.4.1978: Συναυλία του «φολκλορικού» στην Ηράκλεια.

6.4.1978: Συμμετοχή της μικτής χορωδίας στον έπαισιικό γιορτασμό της μάχης του Ρούπελ.

27.6.1978: Παράσταση του «Πειραματικού Θεάτρου» του «Ορφέα» με δύο μονόπρακτα του Καφταντζή.

28.6.1978: Συναυλία της μικτής χορωδίας και μαντολινάτας στην Ακρόπολη Σερρών.

5.7.1978: Θεατρική παράσταση του «Πειραματικού Θεάτρου» του «Ορφέα» για τους σεισμοπαθείς.

2.12.78: Βραδιά Μπρέχτ με διελίες, μουσική, απαγγελίες, θέατρο.

Έξον από τις παραπάνω εκδηλώσεις που έγιναν από τα καλλιτεχνικά και φιλολογικά τμήματα του «Ορφέα», ο όμιλος όργανωσε και μια μακριά σειρά από εκδηλώσεις με ξένα στελέχη. Μερικές από τις εκδηλώσεις αυτές επέδρασαν βαθιά και

ΛΑΪΚΗ ΤΕΧΝΗ ΚΙ Ο ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ

Μαζί με το δημοτικό τραγούδι, την παραδοσιακή αρχιτεκτονική και τόσα άλλα κομμάτια της λαϊκής μας παράδοσης φτάνει μέχρι τις μέρες μιας ανάμειχτος με χίλια δυο στοιχεία και ο Καραγκιόζης με το θέατρο Σκιών.

Τόσο οι ρίζες του, ή εξέλιξή του όσο κι οι χαρακτήρες του κι οι σκοποί που κάθε φορά έρχονταν να εξυπηρετήσει έγιναν αντικείμενο έρευνας και μελέτης κύρια των τελευταίο καιρό.

Εδώ δέν θά επιχειρηθεί κάτι τέτοιο, απλώς μιιά αναφορά στην πολύχρονη ιστορία και προσφορά του.

Ο Καραγκιόζης έχει τις ρίζες του στην Ανατολή του 11ου αιώνα όπου διαδόθηκε κι αναπτύχθηκε ξεφεύγοντας τις ήθικες διδασκαλίες του Κορανισού. Στην τουρκοκρατούμενη Ελλάδα ή απαγόρευση των συγκεντρώσεων των ραγιάδων δυσκόλεψε αφάνταστα την διάδοσή του ή και τή σταμιάντρε τελείως μινάχα στην Ήπειρο όπου ή καταπίεση του Τούρκου διοικητή ήταν πιό ήπια ίσως να γνώρισαν τον Καραγκιόζη.

Μετά την επανάσταση του '21 ο Καραγκιόζης έγινε το κυρίαρχο θέμα στην απελευθερωμένη Ελλάδα, και σ' αυτό βοήθησαν ή ελεύθερη συνάθροιση, τά άσήμαντα έξοδα για την παράσταση και κύρια τά θέματα πού ήταν λαϊκά προσαρμοσμένα στην ελληνική πραγματικότητα κι εμπλουτισμένα από στοιχεία της λαϊκής μας παράδοσης.

"Ένας λαός ξεσπιτωμένος κι εξαθλιωμένος, πού τά είχε δώσει όλα για τή λευτεριά του κι έδλεπε τούς έρχοντες να προσπαθούν να του κλέψουν ό,τι του άπόμεινε, άφοϋ δέν

ευεργετικά στην πολιτιστική ζωή της πόλης μας.

Και ώστόσο δρέθηκαν μέλη πού στην πρόσφατη γενική συνέλευση του όμίλου έξω από κάθε δεοντολογία και με τρόπο ύβριστικό κατηγορήσαν τον Δ.Σ. πώς στάθηκε ή καταστροφή του «Όρφέα» πώς άπότυχε κ.λ.π. Αυτό τί σημαίνει; "Ότι όσα έπισημίναμε στην άρχή για αντιδράσεις πού θέλουν τον «Όρφέα» φέουδο των άσήμαντων σκοταδιστών, δέν είναι υπερβολή μιά μιά πικρή και άθλια πραγματικότητα.

μπορούσε να τούς νικήσει, ήθελε τουλάχιστο να τούς σατυρίσει, ήθελε να πλάσει ήρωες σαν τον Κατσαντώνη, τον Διάκο, για να τούς αντιπαραβάλει με τούς καινούργιους δυνάστες.

Όυτε οι Σουλτάνοι, ούτε οι Βαυαροί μπόρεσαν να εξαλείψουν τον Καραγκιόζη.

Στά τέλη του περασμένου αιώνα ο Καραγκιόζης καταχτά όλη την λεύτερη Ελλάδα. Μέσ' άπ' τούς τύπους του Κολλητηριού, του Βελιγκέκα, του Σιόρ Διονύση και του Μπάριμπα Γιόργη, τó θέατρο Σκιών δίδασκε την ιστορία όπως την ήξερε ο λαός κι: όχι: όπως προσπαθούσαν να την παρουσιάσουν οι έξουσιαστές του: με τον Άνδρότσο να δολοφονείται κι όχι: να σκοτώνεται και να λείει τον Μαυροκορδάτο κάθαρμα.

ΤΗΣ Ζ. ΤΣΑΝΤΗΡΗ

Σιγά-σιγά τó ρεπερτόριό του πλουτίζεται και τά έργα του έφτασαν τά 300. Στά 1924 τó θέατρο σκιών καταχτά τó θέατρο με την Κοτοπούλη. Στά δύσκολα χρόνια της γερμανικής κατοχής και τής αντίστασης, τά έργα του Καραγκιόζη πλουτίζονται άριθμητικά και ποιοτικά. Οι Τούρκοι μετατρέπονται σε Γερμανούς, Άγγλο αμερικάνους και μοναρχοφασίστες και οι ήρωες του '21 σε άντάρτες του δουνού, ενώ ο Καραγκιόζης πάντα παίρνει θέση στο πλευρό τους. Μορφές σαν τον Μόλλα, τον Σπαθάρη, τον Χαρίδημο, κυριάρχησαν στο θέατρο σκιών για 50 ολόκληρα χρόνια. Χαρακτηριστικό όταν ο έπίτροπος του λαού και ύπουργός παιδείας της Σοβιετικής Ένωσης Λουνατσάρσκι παρακολούθησε παράσταση του Μόλλα στην Άθήνα, φεύγοντας είπε: «Έίχα μεγάλη έπιθυμία να δω την Άκρόπολη. Τώρα φεύγω ευχαριστημένος γιατί γνώρισα τον Μόλλα σας»

Μετά τó '49 ο Καραγκιόζης πέφτει στα χέρια αυτών πού πολέμουσε κι αρχίζει να παρουσιάζει τον χειρότερο έαυτό του. Τώρα δέν ήταν ο πατριώτης, ο καλόκαρδος άλλ' ό πονηρός κι ο άπατεώνας όπως τον ήθελαν οι μοναρχοφασίστες να μοιάζει μ' έναν άνθρωπο «του λαού», ενώ αυτός ήταν απaráλλαχτα όμοιος τους. Όμως και σ' αυτή την περίο-

δο ο άληθινά λαϊκός Καραγκιόζης δέν εξαλείφθηκε. Κι έτσι άργότερα θά καταχτούσε άλλο ένα πεδίο δράσης του την τηλεόραση, ενώ με την τεχνολογική εξέλιξη σ' ένα ηλεκτρομαγνητικό πεδίο θά κινείται με φυσικές κινήσεις και θά παρουσιάζεται ανάγλυφος.

Η μορφή ο ή χαρακτήρας του Καραγκιόζη ποικίλλουν ανάλογα με τή χρονική περίοδο και τον όποιο δράσης του. Αυτή ή άλλαγή της φόρμας του έχει να κάνει με τή φύση του Καραγκιόζη σαν μιιά μορφή θεάτρου γενικότερα και σαν τέτοια έρχεται κάθε φορά να εξυπηρετήσει διαφορετικά συμφέροντα. "Έτσι τον βλέπουμε άλλοτε να στοχεύει την άποκρίμηση και προτροπή του λαού ν' άγρολεύεται με τά «ΐδια», μιιά πού για τά «κοινά» φροντίζουν οι «άρχοντες» κι άλλοτε τον βλέπουμε να στέκεται στο πλευρό του λαού, να τον προτρέπει γι' αντίσταση κι άγωγή απελευθερωτική, όπως ήταν ο Καραγκιόζης στον καιρό της κατοχής.

"Έτσι φορτωμένος με τόσα στοιχεία φτάνει σήμερα στα δικά μας χέρια. Κι έμεις με τή σειρά μας χρέος έχουμε να τον λυχνίσουμε, να τον κοσκινίσουμε.

«Η δημοσίευση στο προηγούμενο τεϋχος της ΠΑΡΟΥΣΙΑΣ τής έπιστολής «γράμμια από μιιά μαθήτρια» σε καμμιά περίπτωση δέν σημαίνει ότι τó Δ.Σ. συμμερίζεται τις άπόψεις της έπιστολής.

Θέλουμε να πιστεύουμε, ότι ή μαθήτρια Ε.Κ. θέλοντας να τονίσει την αντιπαιδαγωγική στάση μερικών καθηγητών, έπεσε στο σφάλμα, χωρίς ή ίδια να τó επιδιώκει να «τσουβαλιάσει» στην κυριολεξία όλους τούς καθηγητές με τον ίδιο χαρακτηρισμό.

Έξ άλλου θέλουμε να τονίσουμε ότι πάντα στο παρελθόν έπιδιώξαμε την συνεργασία με την Ε.Λ.Μ.Ε.Σ., πράγμα πού όδήγησε στη δημιουργία ισχυρών δεσμών έμπιστοσύνης στους δύο συλλόγους μας, προσπάθεια την όποια θά συνεχίσουμε, πάνω σε κοινούς στόχους, για μιιά παιδεία λύτερη στην ύπηρεσία του λαού μας».

Τό Δ.Σ.

ΝΕΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΣΥΛΛΟΓΟ

Τὸ διάστημα πού μᾶς πέρασε τὸ Δ.Σ. τοῦ συλλόγου μας (τὸ παλιὸ καὶ τὸ νέο) προσανατολιστικὴ κυρίως σὲ ἐκδηλώσεις καὶ δραστηριότητες τέτοιες πού γὰ φέρουν τοὺς φοιτητὲς τοῦ Νομοῦ μας, ὅσο τὸ δυνατό πρὸ κοντὰ στὸ σύλλογο.

● Στὶς ἀρχὲς τοῦ Ὀκτωβρίου ἔγινε ἐκδήλωση στὶς Σέρρες, στὸν κινηματογράφου ΠΑΝΘΕΟ, μὲ θέμα τὸ νόμο 815. Κύριος ὁμιλητὴς ἦταν μέλος τοῦ Κ.Σ. τῆς Φ.Ε.Π.Θ. Μετὰ τὴν ὁμιλία ἀκολούθησε συζήτηση πάνω στὸ συγκεκριμένο θέμα.

● Ἀμέσως μετὰ τὴν ἀνακοίνωση τῶν ἀποτελεσμάτων τῶν εἰσαγωγικῶν στὰ Δ.Ε.Ι. πραγματοποιήθηκε ἐκδήλωση - ὑποδοχὴ τῶν πρωτοετῶν, ὅπου ἔγινε ἡ πρώτη γνωριμία τῶν καινούργιων συναδέλφων μὲ τὸν σύλλογο. Χαρακτηριστικὸ ἦταν, ὅτι γράφτηκαν ὅλοι οἱ νέοι συνάδελφοι μέλη τοῦ συλλόγου.

● Στὶς 17 Νοεμβρίου συμμετείχαμε στὴν ἐκδήλωση γιὰ τὸ Πολυτεχνεῖο, πού διοργάνωσαν οἱ πολιτικὲς νεολαίες τοῦ νομοῦ μας.

● Τέλη Νοεμβρίου, ὁ σύλλογός μας διοργάνωσε «βραδιά ταβέρνας» στὴ Θεσσαλονίκη, μὲ σκοπὸ τὴν καλύτερη γνωριμία τῶν πρωτοετῶν μὲ τοὺς παλιούς συνάδελφους.

● Ἀρχὲς Δεκεμβρίου πραγματοποιήθηκε μονοήμερη ἐκδρομὴ στὸ Σέλι, δραστηριότητα πού ἔγινε δεκτὴ μὲ ἐνθουσιασμὸ ἀπὸ ὅλους τοὺς Σερραῖους φοιτητὲς.

● Στὶς διακοπὲς τῶν Χριστουγέννων λειτούργησε ἔκθεση, προοδευτικοῦ διδίου στὶς Σέρρες ἀπὸ τὸν σύλλογό μας.

● Στὶς 28.12.78 ἔγινε ἐκλογικὸ-απολογιστικὴ συνέλευσις καὶ ἀναδείχθηκε τὸ νέο Δ.Σ. σύμφωνα μὲ τὸ καταστατικὸ.

Ἀνακοίνωση

Τὸ Δ.Σ. καλεῖ ὅλα τὰ μέλη, τῆς Ἑνωσῆς Φοιτητῶν Σπουδαστῶν Ν. Σερρῶν πού ἐνδιαφέρονται γιὰ τὸ θέατρο νὰ πλακισώσουν ἢ νὰ ἐνισχύσουν μὲ κάθε δυνατό μέσο τὸ θεατρικὸ τμήμα τοῦ «Ὀρφέα».

Ἀπὸ τὴν ἐκδρομὴ στὸ Σέλι.

Οἱ τρεῖς παρατάξεις πού κατέβηκαν στὶς ἐκλογὲς πήραν τοὺς παρακάτω ψήφους:

Πανεπουδαστικὴ Σ.Κ. 128 (4 ἔδρες)

Π.ΑΣ.Π. 107 (4 ἔδρες)

Α.Δ.Η.Κ. 21 (1 ἔδρα)

Στὴν πρώτη συνεδριάσει τοῦ Δ.Σ. συγκροτήθηκε σὲ σώμα ὡς ἑξῆς:

Πρόεδρος: Σαουλίδης Στέλιος
Ἀντ' ὄρου: Ἀνδρεάδης Γεώργιος
Γραμματέας: Κουγιουμτζῆς Θανάσης
Ταμίας: Γεωργιάδης Κώστας
Μέλη: Μπιλιμπιλιῆς Τάσος
Τσιναῖος Γιώργιος
Στάγκος Στέλιος
Ἀργυριάδης Νίκος
Μπούλαρης Μάρκος.

● Τὴν δευτέρη ὀδομάδα τῶν Χριστουγέννων ὁ σύλλογος διοργάνωσε βραδιά προοδευτικοῦ τραγουδιοῦ στὴν αἴθουσα τοῦ «Φούντα» μὲ τὸ φοιτητικὸ συγκρότημα τοῦ συλλόγου μας. Ἡ ἐκδήλωση εἶχε μεγάλη ἐπιτυχία. Παρουρέθηκαν γύρω στὸς 300 φοιτητὲς.

● Στὶς 31 Γενάρη, ἔγινε συγκέντρωσις μελῶν στὰ γραφεῖα τοῦ συλλόγου στὴ Θεσσαλονίκη μὲ θέμα «ἐνημέρωση γιὰ τὴν πορεία τοῦ συλλόγου». Ἀκόμη ἔγινε ὁμιλία γιὰ τὸ ρεμπέτικο καὶ ἔπαιξαν ρεμπέτικα τραγούδια, μουσικὸ συγκρότημα ἀποτελούμενο ἀπὸ Σερραῖους φοιτητὲς.

● Ἀποφασίστηκαν ἀπὸ τὸ Δ.Σ. μὲ σειρά δραστηριότητες καὶ ἐκδηλώσεις μὲ τίς ὁποῖες κύρια ἐπιδιώκεται:

— Νὰ ἀγκαλιάσει ὁ σύλλογος ὅλους τοὺς Σερραῖους φοιτητὲς.

— Νὰ δοθοῦν καὶ ἄλλοι συνά-

δελφοὶ στὶς δουλειὲς τοῦ συλλόγου, ἐκτὸς ἀπὸ τὰ μέλη τοῦ Δ.Σ.

— Νὰ ῥθει ὁ σύλλογός μας καὶ ἐπομένως καὶ τὰ μέλη του μὲ διάφορες ἐκδηλώσεις πρὸ κοντὰ στὰ προβλήματα τοῦ νομοῦ μας.

Οἱ δραστηριότητες αὐτὲς εἶναι:

1) Περιοδικῶς (Τυπογραφεῖο — διακόσμηση — ταχυδρομείο)

2) Ἐρευνας καὶ μελέτης: (προβλημάτων τοῦ νομοῦ μας) πού κύρια θὰ προφοδοτεῖ μὲ ἄρθρα τὸ περιοδικό μας «ΠΑΡΟΥΣΙΑ».

Δημιουργία: Ἀθλητικῆς οἰάδας (σὲ πρώτη φάση ποδοσφαιρικῆ).

Μουσικὸ συγκρότημα.

Στὶς πρὸ πάνω ἐπιτροπὲς καὶ οἰάδας, πρέπει νὰ συμμετέχουν ὅσο πρὸ δυνατό περισσότερα μέλη τοῦ συλλόγου μας.

— Συνάντησις καὶ συνεργασία μὲ μαζικὸς φορεῖς τῆς πόλης μας, τὸν δήμαρχο καὶ τὸν νομάρχην.

— Ἐκδήλωση γιὰ τὴν «ΕΠΟΝ» στὶς 4.3.1979.

— Ἐκδηλώσεις σὲ χωριὰ μὲ θέμα Ἱατρικὴ καὶ ὀδοντιατρικὴ προληπτικῆ.

— Ἀποκριάτικος χορὸς

— Ἐκδήλωση γιὰ τὴν 25ῃ Μάρτη.

— Ἐκδρομὴ στὸ ἐξωτερικό. τὴν 1ῃ ὀδομάδα τοῦ Πάσχα.

Ἀνακοίνωση

Τὸ Δ.Σ. τῆς ΕΦΣΝΣ καλεῖ τὰ μέλη τοῦ συλλόγου νὰ πλακισώσουν τίς ἐπιτροπὲς καὶ τίς οἰάδες δουλειᾶς πού δημιουργήθηκαν, καθὼς καὶ τίς διοικοῦσες ἐπιτροπὲς πού ἐκλέχτηκαν.